

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati se avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljane brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša ročnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvoži frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravljenštvo naj se bodo voljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

50 let misijonarenja po Slov. Štajerju.

Iz Celja, dne 6. avgusta.

Včerajšna »Domovina« nam je prinesla dolgo himno iz peresa znanege »Gelegenheits poeta« dr. A. Medveda, v kateri se opeva na vidno prisiljeni način »slovesna petdesetletnica blagoslovjenega delovanja č. gg. misijonarjev lazarirov pri sv. Jožefu poleg Celja.«

Leta 1852. je bilo, ko je sicer Slovenscem le dobro hoteči knezoškof A. M. Slomšek naložil Slov. Štajerju gotovo nevede in nehote za bodočnost z uvedbo črnih misijonarjev pri sv. Jožefu veliko pokoro.

Kak namen naj bi imeli po Slomškovih intencijah misijonarji v Celju, se sedaj ne ve za gotovo, vsekakor pa ni misil blagi škof na misijonarenje, kakršno uganjajo dandanes njegovi varovanci. Recimo, da je škof hotel z misijonarjidi tačasnim, narodno malo zavednim in slovenščino slabo lomečim duhovnikom za zgled dobre in navdušene slovenske govornike, ali pa naj bi bilo pri sv. Jožefu dobro vzga jališče za vero vnetih mož, ki bi se po dovršenih študijah podali pogumno oznavljavati vero med divjake. Saj štajersko slovensko ljudstvo vendar ni še dandanes tako podivljano, da bi ga morali misijonarji preobračati, čemu pa si mora potem vzdrževati v vsaki župniji še po več stalnih duhovnikov?

No, celjskim misijonarjem se je tako prikupilo v lepi hišici pri sv. Jožefu, da jim še v sanjah ni prišlo na misel, da bi nosili svoje rejene trebuhe med Kitajce in zamorce. Tudi naraščaja ni hotelo biti tako versko navdušenega. Nasprotno! Več potuhnjnih mladeničev niti ni hotelo potem ostati v njihovem redu, ko so jih skozi gimnazijo v samostanu vzgojili, temuč so lazarirom prav nehvaležno obrnili hrabet ter šli snovat med kmety konsumna društva. O takih bi vedeli kaj povedati

sedaj najbolj razboriti kaplani, kakor »deseti brat« Zorko, Kolarič i. dr. (Ne bojte se, popravka Vam to pot Zorko ne bo poslal!)

Sedaj pa si oglejmo petdesetletno »blagoslovjeno« delovanje lazarirov v Celju. Tako pa moram pripomniti, da je ime »lazaristi« (reveži kakor Lazar v sv. pismu) pravcata ironija za misijonarje. No, končno bi jim tudi ime misijonarji pri nas ne smelo iti, ako se nočemo sami degradovati za — divjake. Ti psevd-misijonarji — lazaristi nimajo le prekrasne lastne, od lani dvonadstropne hiše, podobne gradu, na najlepšem prostoru v Celju, temuč so si v svojem »prostovoljnem uboštvo« nakupili ali od fanatiziranih žen »pritestamentarilic skoraj vse hiše in koče okoli svojega hriba; nadalje imajo lepe gozde, vinograde in nekako »letno rezidenco« v Cretu. Živine redijo kakor kak ameriški plantažar, tako da jim primanjkuje fratrov za obdelovanje ter morajo imeti celo leto stalne delavke in delavce, kakor pri kaki graščini. Vina pa imajo v svojih kleteh toliko, da si morajo držati posebnega fratra za kletarja, ki nima drugega opravila, kakor da plezā po leskah ter »jezdī« ogromne sode.

Kar so misijonarji v teh 50 letih storili med Slovenci, se sme pač imenovati ti »blagoslovjeno« delo za rimski klerikalizem, ki vidi svojo vrhovno nalogo v poneumnevanju ljudstva. Misijonarji gredo sami z najlepšim zgledom naprej. Ne le da ničesar ne čitajo, napredovanju znanosti, še to, kar so se naučili v šestih gimnazijskih razredih, si prizadevajo čim hitreje pozabiti. Najboljši zgled je njihov superior, »hudičev« izganjalec Macur, ki je pisal lansko leto mestnemu svetu celjskemu pismo v taki nemščini, da so ga baje morali dati nekemu ljudskošolskemu učencu, da ga je štiliziral v toliko, da so ga na magistratu umeli. Menda mu gre s slovenščino ravno tako trda, ker bi sicer pisal slovensko, kakor to storijo drugi narodnjaki. O njihovem delovanju v spo-

vednicah in na prižnicah pa so dovolj znani škandali, tako da je še dandanes več poštenih župnikov pri nas, ki ne puste v svojih cerkvah nikoli misijonarjev rogoviliti, ker jim je znano, kako neuko ljudstvo zbegajo, mladino z ostudnim izpraševanjem pohujajo, tercijalke pa naravnost znorijo. Slučaji verske blaznosti po takih misijonarjih, so, žalibog, prečesti. Ako noče ali nezna domači duhovnik živo slikati ljudiha in vse peklenske muke, popisovati na vse podrobnosti razne spolne blodnje, potem izgubi pri fanatiziranem ljudstvu takoj po odhodu misijonarjev vso veljavno. O nebesih in angeljih itak lahko sami čitajo, le to, kar šegeta počutke, je kaj vredno.

Toda takih duhovnikov, ki se branijo misijonarjev z besedami »le tako živite, kakor vas jaz učim, pa vas bom tudi pripeljal v nebesa« — je vedno manj. Večina jih vabi lazarište že skoraj vsako leto. Saj nanosi fanatizirano ljudstvo toliko mesa, moke, jaje, vina itd., da župnika ne le »masjon neč ne košta«, temuč mu še ostane lepa zaloga. Vrhutega pa mu misijonarji lepo podpirajo lenobo da mu odvzamejo spovedovanje cele fare.

Pesnik vzklika v svojem hvalospevu na misijonarje:

»O cerkev ti bela na hribu zelenem,
Povej nam, kaj videla v času si tem?«

Gosp. Medved pač dobro ve, da mora dvostolpna cerkev molčati, sicer bi povedala, da je pod vsakim zvonikom nad korom za dvemi debelimi vratami po ena spovednica za one vernike in vernice, ki »težko slišijo«. In tu je bil pred kakimi 13 leti »gosp. Jožef«, vročekrven mlad misijonar, pri kojem je bila vsaka količaj še sveža ženska napol gluha, da jo je odpeljal v to zatišje spovedovati. Seveda je dobil superior sčasoma dober posluh, a bilo je prepozno, cel tucat težkoslišnih »devic« je tarnalo neizprosno za njegovim odhodom. Še več pa bi pripovedovala cerkvica, če bi mogla, o kristjanski ljubezni, ki se odigrava kar na pare ob prilikah vsakoletnih misijonov, tako, da je v takih

dneh nevarno puščati nedolžnih otrok hoditi skozi temni log okoli cerkve. In tako blagoslovjeno delovanje že traja celih 50 let! »Presrečna Štajerska dežela, k' si tako lušna in vesela!«

Združitev Dalmacije s Hrvatsko.

Zagreb, 8. avgusta.

V svojem dopisu z dne 11. julija t. l. sem razložil vprašanje o Dalmaciji ter vzroke, iz katerih promatra madjarsko časopisje najbolj dandanes to vprašanje. Kar sem tedaj rekel, temu ne morem nič odvzeti, a da se danes vračam na isto vprašanje, k temu mi daje povod adresa dalmatinskega deželnega zbora in pisanje našega časopisa povodom te adrese.

Kakor sem to že večkrat povdarjal, naša takozvana politika, mesto da hodi realna pota ter da se bavi s pozitivnimi stvarmi, podi se vedno edino le za obstrukcijami ter se potaplja v kombinacije za tem, kar ji narekujejo želje in težnje. Tako stojimo pred dejstvom, da so se izgubila desetletja v historično državno-pravnih sanjarjih, deklamacijah, megalomani, ker vendar ne moremo dovoliti, da bi se malopridno in napačno delo saborske večine, takozvane narodne stranke, moglo ali smelo imenovati delo na realnem polju. Delo na realnem polju se pravi obračanje in izrabljevanje vsake, tudi najmanjše stvari in situacije v splošno narodno korist, dočim delo, s katerim se neprestano provzročajo škode splošnosti, s katerim se vse življenske razmere narodne izročajo na milost in nemilost drugemu narodu in njegovim in svojim klimam, ni nikakšno delo v zdravem in plenitem smislu, temuč je to najhujše in najostudnejše zločinstvo.

Jedno te vrste vprašanj je pri nas dalmatinsko vprašanje. Faktično stanje v tej stvari je sledeče: Z zakonskim članom XII. leta 1867. je sklenjena nagodba »izmed zemlje krone sv. Štefana in ostalih

LISTEK.

Kanonizacija dr. Žlindre.

Resnična dogodba, ki se bo šele vršila.

Odkar je škofom odvzet »potent«, da bi smeli »delati« svetnike in svetnice ter si je tako pravico pridržal samo pažež, se vedno redkeje doživi ceremonija, kako se aseptirajo pokojni zemljani za nebeško armado. In ker je papež tako daleč, se baje dogajajo krivice onim, ki zorijo na svetu za svetnike v oddaljenih deželah, kakor n. pr. dr. Žlindra na Kranjskem. Ako bi bil živel ta »bogoljubni« mož v prvih petih stoletjih po Kristusu, ko so še imeli škofje pravico proglašenja, in če bi bil že tudi sedel na ljubljanskem škofijskem sedežu njegov najboljši priatelj Bonaventura, ne imela bi naša stolna cerkev tujega svetnika za patrona, temuč »pristno kranjsko grč« dr. Žlindro.

Da se mu je zgodila krivica, ker je prišel z Jegličem za petnajst sto let prepozno na svet, to uvidi tudi Šusteršič sam ter si je mislil: »Bescheidenheit ist schöne Zier, doch in den Himmel kommt man ohne ihr«, ko se je nedavno na Jesenicah kar na lastno roko proglašil svetnikom.

Pobožne tercijalke so samega veselja

zarezgetale, ko se jim je dalo tako zanesljivo upanje, da še bodo vendar doživele proglašenje svetnika ter se bodo tudi v cerkvi lahko držale gesla »Svoji k svojim«.

Ceravno nam je neprijetno, da moramo podpreti to upanje, dolžni smo kot vestni časnikarji v pomirjenje povedati, da tega veselja ne bodo doživele, ker prvič še hoče svetnikom zapečateni dr. Šusteršič nekaj časa močati posvetno Žlindro, drugič pa se pred 50 leti po njegovi smrti sploh ne sme izvršiti niti beatifikacija, t. j. proglašenje blaženim. Le ako bo škof poseben siten, bi se smela kmalu po 50 letih smrti izreči nad njim beatifikacija, a tedaj pa še vedno ne bo svetnik, temuč le »blaženi«, kateremu se smejo kvečjemu priporočati v varstvo in pripričati metuljave ovce, (seveda tudi Šinkovčevi koštruni), nadušljivi konji in okužene svinje.

Da pa ne bodo goreče ožlindrane tercijalke ob ves užitek, hočem jim površno opisati, kako se bo čez kakih stot let vršila kanonizacija dr. Žlindre, ker se po tem receptu sploh dela vši svetniki. Tako pa moram pripomniti, da tudi dr. Šusteršič najbrž ne prizanese sv. Mihael s svojo tehtnico. In ako bo zvalil potem na eno stran dobro rejenega moža, prišla bo tudi skoraj gotovo v poštov 180dostotna

žlindra, ki se ga na debelo drži, potem pa bodo »dobra« dela v nasproti skledici sfrčala previšoko v zrak.

Pa recimo, da se mu bo tudi pri božji sodbi posrečilo, potrositi sodnikom peska v oči, kakor to dela na zemlji napram škofu, svojim volilcem ter zadnjic celo napram naprednim poslancem v deželnem zboru, čakajo ga še vseeno dolge ceremonije, preden se bo posadil tako komodno na svoj sedež v nebesih ter kazal liberalcem fige raz istega, kakor je zagrozil nedavno v Jesenicah.

Že za beatifikacijo je treba, da se dogodijo na pripričenje čudeži, a za to še ne zadostuje, da se napravi iz 16% Žlindre 18%, ali iz vode vino v »Vinogradniškem društvu«. Po kanoničnih določbah tudi ni dovolj, da o čudežih samo govorijo ljudje ter iste izpričujejo »lahkomisilne, razdražljive, nevedne osebe ali patike, ki so na sumu, da iščajo pri tem lastnih koristih«, kakršne osebe so Šusteršičevi volilci. Tu bodo morali govoriti nepristranski in razsodni ljudje, kakršni so n. pr. liberalci.

Potem dobi posebnega zagovornika, ki se imenuje »Advocatus diaboli« ali po naše »hudičev odvetnik. Tako pa moramo povedati, da se Šusteršič ne bo smel sam zagovarjati, čeravno bi čutil vse zmožnosti in sposobnosti »Advocata diaboli« v sebi.

Šele, če se to vse izteče zanj ugodno ter če se bodo do tačas že pozabile njegove sleparje z Žlindro, se bo do tedaj zagrnjena njegova podoba razkrila ter jo bodo »spokadili«.

Kakor rečeno, s tem pa se bo postal komaj titular-svetnik, varuh in zaščitnik »nedolžni« živinici. Na kanonizacijo bo treba zopet še več let čakati. Med tem časom se mora blaženi namreč vsaj v enem kraju tako udomačiti, da ga splošno častijo. Vrhutega pa se morata zgoditi vsaj dva čudeža. Od kod pa bo ta vzel dr. Žlindra, ko ne bo več niti načelnik »Gospodarski zvezci«, niti vodja analfabetov? To, to bo »belilo« Žlindri čez sto let glavo!

In zopet bo prišel »Advocatus diaboli«, ki bo ex effo in brez vsakega ekspenzarja skušal potlačiti moža. Priti pa morajo tudi izkušeni zdravniki, kirurgi, matematiki, ki morajo čudeže proglašiti za prave in nadnaravne. Samo to bo še Šusteršiča tolazilo, da ne bo v tej sitni komisiji tudi kemika, ki bi se spoznal na mešanje Žlindre.

Kanonizacija se izvrši v cerkvi sv. Petra v Rimu, ki je vsa ogrnjena karmzinasto rdečim žametom. Slike v zlatih okvirjih, izreki z zlatimi črkami na desno in levo pojasnjujejo besede in zvišena dejanja svetnika. V ozadju oltarja pa je zopet

pod vlogo Nj. Veličanstva stojecih deželk. tedaj avstro ogrska nagodba. S to nagodbo so utemeljeni odnošaji med eno in drugo državno polovico monarhije, a kakor je znano, je pri adla Dalmacija Cislitaniji ter se v celi tej nagodbi niti z besedico ne spominja kak posebni njen ali preporni položaj. V skupini monarhije ji je tedaj jasno označeno mesto.

Z nagodbo izmed Madjarske in Hrvatske, t. j. z zakonom čl. hrv. sabora I. leta 1868. so urejeni odnošaji med Hrvatsko in Madjarsko v poslih, ki niso skupni obema polovicama monarhije, temuč so le posli Translitanijski, a urejeni so tako, da bi morala imeti Hrvatska avtonomijo v poslih notranje samouprave, pravosodja, nauka in bogičastja. Kako je s to avtonomijo v resnici, razjasnil sem Vam dovolj. V tej nagodbi se Dalmacija faktično spominja kot samostojni del »kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije«, parkrat se spominja eventualnost, ako Dalmacija kdaj pripade Hrvatski in Slavoniji, a v § 65. iste nagodbe »kraljevina Ogrska pri znava dejelno celokupnost kraljevine Hrvatske i Slavonije in iti hoče za tem, da se to uresniči«, a nekaj pozneje se glasi doslovno: »... Kakor je (Ogrska) dosedaj večkrat storila, ne bo tudi v bodoče prestala, zahtevati na temelju pravic sv. ogrske krone, da se Dalmacija pridruži kraljevinama Hrvatski in Slavoniji, no, seveda se bo moralno zaslišati Dalmacijo o nasvetih te inkorporacije.«

Tako stoji vprašanje o Dalmaciji z ozirom na faktično stanje in pisane določbe, a vrhutega še imamo tudi narodno težnjo — saj v hrvatskem elementu z ene in z druge strani, ki gre za tem, da se obe ti deželi odločita in združita. Ta sicer pium desiderijum ni nikako nasilje, ki bi bilo sposobno spremeni status quo, jedino bi moglo biti pripravno sredstvo, ki bi šlo za tem v ugodnem času, da se današnji položaj Dalmacije spremeni v ta namen, kakor bo zahtevala situacija in interes dotične močnejše sile. Da ne bodo v tem vprašanju odločile želje niti Hrvatske niti Dalmacije, pa naj si bodo te želje še tako vroče, o tem pač menda noben pameten niti ne sumi, dočim zopet na drugi strani vemo, da se v politiki stanovitne akcije vedno rade zakrivajo za tozadne težnje naroda, ki se na umetni način izzivljajo.

Kakor smo videli, v razdeljeni monarhiji je našla Dalmacija svoje mesto prav tako, kakor so ga našle ostale dežele, pa se o njenem posebnem položaju more govoriti z ozirom na to dejstvo prav s takim in enakim pravom, kakor se more govoriti o spremembah, n. pr. Češke, Avstrije itd. Ker to, kar se iste tiče v spominjanju v nagodbi hrvatsko-madjarski ne tangira prav nič njenega položaja v Cislitaniji, ki ima v tem zraven dinastije tudi svojo in ne ravno neznavno besedo.

zastrta slika svetnika, kako gre v nebesa, glava obdana z glorio. Na vsaki strani oltarja so pozlačeni sedeži za kardinale. In še druge krasote so videti. Potem otvori papež procesijo s svetnikovo podobo, prisotniki mu poljubijo nogo, na kar pristopi komisija ter prosi trikrat papeža za proglašenje svetnika. Dvakrat papež odkloni prošnjo, češ, da si tega ne upa storiti brez pomoči sv. Duha (no ta Šusteršču ne bo delal zaprek, ker sta si tako »domača«), zato zapoje najprej litanijski vseh svetnikov, potem pa himnus. Na to še le izreče celo ceremonijo. Zapoje se Te deum in slika svetnikova se odgrne. Zvonovi zadonijo, trompete in pavke zabučijo in streli odmevajo.

No, ceremonija še ni končana, začne se darovanje. Prvi kardinal prinese dve veliki voščeni sveči, odpoljanik one dežele, kjer je bil svetnik doma, prinese eno voščeno svečo in dve živi grlici v pozlačeni kletki; drugi kardinal daruje dva velika kruha, en pozlačen, en posreben, tretji odpoljanik velik hleb in dva bela golobca v pozlačenem in posrebenem »foglovžu«; tretji kardinal dva sodčka vina, in tretji zastopnik voščeno svečo in pisan »foglavž« poln različnih živih ptic. To je približno vsa ceremonija, ki čaka po lastnem izreku dr. Žlindro.

Kakor vidimo, igrajo golobje v »foglovžu« posebno vlogo, in Šusteršča že gotovo greva, da je odklonil od Kamničanov mu poslan »foglovž« z golobom.

V hrvaško-mažarski nagodbi se spominja Dalmacije le zato, da se s tem platončnim spominjanjem preslepijo in zavedejo lahkoverni Hrvatje, ki so se od nekdaj dali zavajati s praznimi frazami in obetanji, ne znajoči nikdar ločiti krive od prave prisige.

Vzemimo slučaj, da se izpolnijo vsi pogoji, ki jih navaja hrvaško-ogrsko nagodba, pa da bi tako Ogrska kakor Hrvatška složno hotele inkorporacijo Dalmacije, pa da se tudi Dalmacija sama s tem strinja. Mar bi se to kar tako čez noč izvedelo, v protivju Cislitvanije in dinastije? To bi bil očiten upor, ki bi se mogel le s silo rešiti. No, na ta način bi se rešilo to vprašanje tudi tedaj, ako bi nagodba ne imela o tem niti ene edine črke.

Mi vsled tega nikakor ne razumemo, kako je mogel sicer trezen politikar, kakršen je gosp. Milić, izreči trditev, da se mora dalmatinsko vprašanje rešiti samo na temelju hrvaško-ogrsko nagodbe, ker je ta nagodba sklenila nekaj o Dalmaciji, a brez Dalmacije in brez državnopravnega sestava, v katerem se nahaja. To je prav tako, kakor če bi Avstrija in Rusija sklenile nekaj o Madjarski, a madjarski politiki bi se na to sklicevali. Zgodovina rezizkuje slučaje, da se drugi pogajajo o tretjem, a to je na podlagi nasilja in proti volji tretjega, a v navzočem slučaju imamo pa še dejstvo, da se vse to spravlja pod suvereno oblast »krone sv. Štefana«, tedaj pod suvereno madjarske oblasti. Nismo imeli prilike zvedeti, ali je in s čim je g. Milić opravičeval svojo trditev, no že to, kar smo navedli in dejstvo, da je Hrvatška napravljena za satrapijo madjarsko najhujšo vrste, da je izgnan iz nje vsak duh svobode, pravice in morale, da je urejena naravnost za molzno kravo Madjarske, ni niti malo pripravno, da bi storil resen človek, kaj šela politik v Hrvatški tako simpatično izjavo. Res, da je našla ta izjava dokaj odziva tu pri nas, a to je bilo v vrstah Khuenovih skopljenec, a to je izjavi pač najmanj v čast in korist.

Tedaj je dalmatinski deželni zbor votiral adreso — prejšnja leta je vladu odločno odrekala zboru pravico, da izda adreso — in v tej adresi se nahaja zahteva na krono, da združi v eno državno telo vse hrvatske pokrajine. Zahteva je po svojem bistvu res dovolj zamotana, a če se jo hoče umeti, lahko se jo razume kakor se ji tudi z druge stani da navesti na stotine ugovorov. V tej zahtevi so se složili obe hrvatski dalmatinski stranki, narodna in prvaška, dočim sta ji bili protivni srbska in italijanska.

S tem sklepom dalmatinskega deželnega zpora niso zadovoljni politični krogi madjarski, tedaj eo ipso tudi madjarska ali tzv. vladna stranka v Hrvatški ne. In to je popolno umevno. Spominjam Vas na to, kar sem Vam bil pisal v uvodu omenjenega dopisa z dne 11. julija t. l. o vprašanju Dalmacije v zvezi z onim Bosne in Hercegovine. Ko bi bil dež. zbor dalmatinski jasno govoril o spojivti Dalmacije s Hrvatško in Slavonijo na temelju prava krone sv. Štefana, bi bili v Madjarski pijani veselja, ker bi jim tak sklep šel takoreč v prilog njihovim aspiracijam na Bosno in Hercegovino in obče na Balkan, a ker vsega tega ni, slutijo, da se za vsem tem skriva spletka Avstrije, ki more prehodno ustvariti iz Dalmacije, Bosne in Hercegovine posebno skupino, s posebno upravo in z neposredno ingerencijo vladarjevo, priklopljeno Cislitvaniji. V nadaljni, in morda dogledni konsekvenci pa vidi celo, kako se aspiracije Hrvatske in Slavonije naklanjajo taki ustvaritvi, kjer je že celo danes več resnih glasov, ki stremijo na zedinjenje ne Dalmacije Hrvatske, temuč Hrvatske Dalmaciji, uvažuje, da bi se na ta način Hrvatska izvlekla iz sedanjega žalostnega demoralizacijsko eksplotatorskega položaja, da ne govorimo o tem, da bi prišla v kulturne skupnosti, kakor je sedaj.

Vse to pa so medsebojno zvezana vprašanja, katerim tudi mi sami ne odrekamo povse opravičenja, toda zamerimo in moramo zameriti, da razpravljanje takih in podobnih vprašanj preseza pri nas vsa druga in uprav življenska vprašanja za naš obstoj ter jih potiskajo globoko, tako, da se zanje niti ne zanimamo. Narodi ne živijo od političnih kombinacij, četudi ž njimi računajo, temuč žive od tega, kar je in kar si ustvarjajo, seveda pri tem

gredo nasproti vsem mogočim dogodbam ter si prizadevajo, da prestrežejo vsako eventualnost in vsak odnošaj ter ga izbijo sebi v prilog. Ali brez izpolnitve pred pogoja ni in ne more biti govora o uspehu, a uspeh se pripravlja s tihim, vztrajnim in realnim delom, ne pa s praznimi tirami, deklamacijami in — brezdeljem.

Verus.

Aurél

V Ljubljani, 9. avgusta.

Državni proračun.

Pripravljalna dela za določitev državnega proračuna za leto 1903 se razvijajo redno. Potem ko so, kakor običajno, posamezni resortni ministri v teku meseca vrnili svoje proračune finančnemu ministru ter je ta posamezne referate pregledal, so se začele sedaj ustne obravnavne med finančnim ministrom in posameznimi centralnimi oddelki glede modifikacij proračunov. Določitev letošnjega proračuna je posebno zapletena, ker bi se finančni minister rad vsemu izognil, razen kar se z ozirom na kulturne in gospodarske potrebe ne da zavrniti, da bi ohranil ravnotežje v državnem proračunu vkljub naraščajočim izdatkom za vojne potrebštine. V budgetu za državne železnice se ne bodo zgodele spremembe, ker je ta železnica v nasprotju s privatnimi železnicami izkazala lansko leto znatnega prebitka, pa tudi v tekočem letu se obeta zopet zelo ugodna bilanca. Vladi bo vsled tega mogoče se uspešne ozirati na potrebštine privatnih železnic.

Lvovški škof in kmetijski štrajki.

Da so štrajkujoči v Galiciji resnični trpini, katerim se godi očitna krivica, ne bo nihče tajil. Pričakovati je tedaj bilo, da se bo višja duhovščina kot naslednica Kristusa, ki je vedno zagovarjal trpine proti izsesevalcem, zavzela za reveže ter poučila bogate šlahčice, naj spuste vendar nekaj drobtin z bogato obloženih svojih miz ubogim Lazarjem. Lvovški škof dr. Bilczewski je pač spregovoril, a ne milijonarjem, kakor so grofje Potočki, Pininski itd., temuč zbeganim trpinom, v prilog bogatašem. Izrekel je grajo, da bodo štrajkujoči zakrivili, da bodo »lepi poljski predelki šli v nič v naši revni deželi,« ker da zahtevajo delavec »nemogočne« plače za svoje delo. Ako bo ljudstvo uničilo predelke (namreč vsled štrajka), naj pomisli, da bodo mogla v kratkem priti slaba leta, lakota in druge kazni božje. Tedaj Bog kaznuje le siromaka, ako zahteva človeško odškodnino, bogatašem in izsesavaleem pa prizanaša! Škof se najbrže le boji, da bi bili njegovi duhovniki prikrajšani pri žitni beri. Taki začevoriki trpečih slojev so tedaj ti visoki duhovski dostojanstveniki, ki se valjajo v bogastvu, do katerega ne vedo sami kako so prišli, ter ki dobijo za vsako cerkveno opravilo več, kakor ima delavčeva družina za celo leto, par krajcarjev zboljšanja pri delavčevi plači pa imenujejo »nemogočne zahteve!«

Zapiranje samostanskih šol na Francoskem.

Predvčerajnjem so se pripetile v provinceh zopet večje rabuke. V Epinalu se dva dekreta nista mogla izvršiti, ker je ljudstvo stražilo oboroženo pred samostanskimi šolami ter pretilo vladnim organom. »Echo de Paris« prinaša poziv Julesa Lemaitresa na patriotsko ligo, naj skupno z mnogimi prošnjami zahtevajo, da se samostanske šole zopet otvorijo. Po vladnih izkazih niso le v treh okrajih še zaprte take šole. Šolo šolskih sester v Orozonu je stražila več tisoč broječa množica, ki je odprodila orožnike, ki so hoteli šolo zapreti. Vrhovni svet v Nantesu je sprejel s 34 proti 8 glasovom sklep, da ugovarja zapiranju samostanskih šol in da bo obtožil celo ministrstvo. Končno je dovolil 5000 frankov podpore šolskim sestrám.

Najnovejše politične vesti.

Rudolf pl. Bennigsen, ki je bil zraven Bismarcka eden najzaslužnejših politikov, da se je ustanovila pruska država, je včeraj umrl. — Stališče Italije v Sredozemskem morju. Angleško sredozemsko brodovje, ki je sedaj na svojih ekskurzijah vsako leto obiskalo tudi tripolitske luke, letos ne pride tja, s čemur prizna Angleška Italiji nekako pravo do Tripolisa. — Češki narodni svet skliče dr. Engel v tekočem letu ter bo mladočenski klub poročal o jezikovnem vprašanju. — Prihodnjim ministrskim svetom v katerem se bo za stalno določil drž. proračun za leto 1903, se snide takoj, ko se povrne finančni minister Böhm-Bawerk z dočnega.

Vzajemna odlikovanja. V

Revalju je kar deževalo redov in odlikovanj od obeh strani. Ruski car je podaril nemškemu cesarju nad pol metra visoko bolgarsko kabo, posejano z žlahtnimi kamni, cesar Viljem pa je poklonil carju zlat črnmilnik. — Kmetijski štrajk se je začel zanašati tudi preko gališke meje v Rusko Podolijo. — Bivši burski minister Reitz se naseli na otoku Madagaskarju, ž njim pa še mnogo burskih rodbin. — Papežev protest zoper zapiranje samostanskih šol je že dospel francoski vladni, ki pa ga je mirno položila na stran. — Češki kompromisi. Moravska mladočenska stranka sklene na predlog posl. dr. Stranskega za bodoče deželozborske volitve kompromis s staročesko narodno stranko. Predlog pa, naj bi se sklenil tudi s klerikalni kompromis, je mladočenska stranka odklonila. — Preganjanje pruskih Poljakov. Pri neki veliki poljski slavnosti na Westfalskem je vlada prepovedala poljske govore ter je moral biti slavnostni govor nemški. — Tretje branje avtonomnega carinskega tarifa, ki se je začelo dne 23. m. na Dunaju, se je včeraj zavrsilo. — Albanska nasilja se množe v Stari Srbiji. V Rambilu so razdiali srbsko cerkev ter naložili nekaterim vasem samovoljne davke. — Tri ustaške generale so ustrelili v Panami.

Rimski klerikalizem

in še to in ono.

XV.

Predpogoj za cerkveno vladanje v šoli je, da vlada cerkev tudi v znanosti in literaturi. Cerkev si tudi dandanes lasti pravico, v tem ozirom postopati kakor hoče in klerikalne stranke delujejo na to, da bi cerkev dobila moč, tem domnevanim pravicam pomagati do veljave. Ko bi dobila cerkev moč v roke, bi bilo svobodni literaturi kmalu konec. Stališče katoliške cerkve napram znanosti je določil najzadnje vatikanski koncil. Proglasil je kot verski nauki, kot nauki, ki je obvezen, da ima cerkev pravico obsoditi »neprovodno znanost in da je vernikom prepovedano, smatrati kot znanstveno resnico, kar je cerkev zavrgla. In ravno tako se je na istem koncilu sklenilo: Če kdo reče, da se sme človeška znanost svobodno razvijati, da se sme verjeti nemim trditvam, tudi če ne soglaša z razodetimi verskimi resnicami, ter da jih cerkev ne sme obsodit, ta bodi preklet!

Tako je sklenil splošen koncil pred dobrimi 30 leti, torej v naši časih! Ali ni to naravnost vnebovpijoče? Ko bi se bili ljudje stražili cerkvenega prokletstva — in po cerkvenih naukah, kakor smo videli, dobro delo, če se umori človeka, ki ga je cerkev izobilila — bi še danes ne vedeli, da je zemlja okrogla in bi ničesar tega ne imeli in ne poznali, kar nam je sedaj neizogibno potrebno!

Cerkev se pa tudi sedaj drži tega sklepa vatikanskega koncila. Kakor je v procesu proti Galileju papež pravljil astronomijo in kot tolmač božjega razodetja obsodil resnico, ki jo ve in mora danes znati vsak šolarček, tako se vtika tudi danes v razne znanosti. Obče je znano, da vodijo duhovniki ljut boj proti evolucijski teoriji, ki se navadno, a napačno imenuje darvinizem. Profesor tomistiške filozofije, dr. Janez Evangelist Krek, prabi vsako priliko, da v oštarijah in farnovskih dvoriščih to znanstveno stvar pred tabakaricami in drugimi na tej duševni stopnji stojecimi krogi, ki niti pojma o njem nimajo, zasmehuje. In vendar stoji danes ves znanstveni svet na stališču evolucije in zre s pomilovanjem in zaničevanjem na tiste katoličane, ki vsled cerkvene prepovedi ne smejo verjeti te znanstvene teorije, dasi že dolgo ni več samo hipoteza. In zakaj ta boj proti darvinizmu in zakaj so klerikalci ropotali kakor blazni, ko mu je prof. Cilenšek v knjigi »Naše skodljive rastline« le mimogrede lahko in previdno dal nekoliko prostorčka? Ker pravi stara židovska kronika, da je Bog prvega človeka iz ilovice ustvaril!

Toda cerkev neče samo gospodovati v tistih znanstvenih strokah, ki jo zanimajo z njenega verskega stališča, ampak gospodovati hoče tudi v drugih. Celo v medicino posega cerkev. Tako je velevažna in velevplivna kongregacija sv. Oficija v Rimu izdala dne 31. maja 1884. l. dekret, s katerim se vsem zdravnikom na svetu prepoveduje zdravniški operaciji, imenovani kraniotomija in kefalotripsija. Ko bi se zdravniki menili za to cerkveno prepoved, bi bilo že dosti bolnih umrlo!

Dalje v prilogi.

Kakor v vseh zadevah, tako tirja cerkev tudi v znanosti neomejeno gospodstvo, in to je v smislu njenega sistema popolnoma naravno, saj se nima ničesar tako batiti, kakor luči. Čim začno ljudje misliti, ne morejo več slepo verjeti.

Jako poučno za to, kar bi klerikalcji radi dosegli, da bi mogli vladati znanost in literaturo, je člen 9. avstrijskega konkordata, ki pa na srečo ni več veljavni. Ta člen pravi: »Škofo imajo polno prostost, cenzurirati knjige, ki so »nevarne« veri in hravnosti. Vlada mora porabiti vsako primerno sredstvo, da razširjevanje takih knjig zabranji.«

Država naj torej s svojimi policijskimi sredstvi stopi v službo škofov in naj s policijskimi sredstvi preganja znanost in literaturo, če se škofu zdi nevarna. Ker država tega več ne sme storiti, pa se žiga škofov Cankarjeve pesmi in prepoveduje s pastirskimi pismi časopise, ki vendar izhajajo z dovoljenjem države!

Cerkev stoji na stališču, da mora katoličan vse to verjeti, kar mu ona vleva, in da ne sme ničesar verjeti, česar ona ne odobrava. Pa s tem še ni zadovoljna. Vsak človek mora reči, da je pravljivo, ako se vsakemu dovoli, da pove svoje mnenje, saj se potem izkaže, katero je pravo. Cerkev ima pravico, zastopati svoje nauke, naj ima tudi vsakdo drugi to pravico. Država stoji danes na tem pravljivem stališču. Cerkev pa ne! Cerkev si lasti pravico, da vsako mnenje, s katerim se ne strinja, zatre in — mesto da bi ga ovrgla — zabrani njega razširjanje kar s silo.

V ta namen sta v Rimu ustanovljeni dve kongregaciji, namreč kongregacija indeksa in kongregacija sv. oficija. Ti dve kongregaciji odločata o znanstvenih rečeh, in če jima kak spis ni po volji, pride na indeks, to se pravi, cerkev obsodi dotični spis in prepove njega razširjenje, pa naj obsega samo čisto in suho resnico!

Posvetni znanstveniki se seveda preklicano malo menijo za te cerkvene obsodbe in prepovedi. Drugače je pa z duhovniki. Prav v zadnjih letih smo doživeli, da je profesor bogoslovja dr. Schell moral preklicati, kar je učil v neki knjigi. Belgijški jezuit Hahn je odstavljen od profesure, ker je v neki knjigi o sv. Tereziji izrekel rahel dvom glede njenih čudežev (!!), jezuit Breitung pa je bil odstavljen od profesure in prepovedano mu je bilo pisateljevanje, ker je v nekem cerkvenem listu tolmačil svetopisemsko poročilo o splošnem potoku nekoliko svobodnejše kakor zelotje, dasi ni prekoračil meje, ki jo dočaja dogme. In ravno sedaj je v Rimu velik boj, ali se naj prepove knjiga prelata dr. Ehrharta, bivšega profesorja dunajske univerze, o katolicizmu, ali ne. Ta boj obrača nase pozornost vsega sveta, ker v bistvu je to boj med katoličko-vernim liberalizmom in ortodoksnim klerikalizmom.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 9. avgusta.

Osebne vesti. Poštar v Kamniku, g. Martin Novak, je ad personam imenovan višjim poštarjem. — Poštar v Mokronugu, g. Ivan Ulepčič, je pomaknjen v I. razreda 4. stopnjo in pride v Il. Bistricu. — Poštar v Starem trgu pri Ložu, g. Alojzij Skerl, je isto tako pomaknjen v I. razreda 4. stopnjo in pride v Sežano. — Poštni asistent v Novem mestu, g. Vladimir Vojska, je premesten na Dunaj; poštni praktikant v Ljubljani, g. Leopold Klepec, pa v Novo mesto. — Za poštna praktikanta v Ljubljavi sta imenovana gg. Alojzij Kranjc in Fran Zorec. — Dr. M. Hočevar, bivši sekundarij na tukajšnji bolnici in pozneje operatér na kliniki prof. pl. Rosthorna v Gradcu nastanil se je kot zdravnik v Kostanjevici. — Gosp. med. Milan Papež iz Krškega na Dolenjskem, bivši operatér ginekologične klinike prof. dvornega svetnika Chrobaka in pomožni zdravnik za otročje bolezni na kliniki prof. Eschericha na Dunaju, imenovan je asistentom na Franc Jožefovi jubilejni otroški bolnici na Dunaju.

„Vsi so prišli, vsi so prišli, le kanonikov še ni . . .“ tako bi lahko varirali znani refren z ozirom na duhovniške »zaupnice« dr. Šusteršiča in njegovim pajdašem. Prišle so zaupnice od tod in od tam, z Gorenjskega, z Dolenjskega in z Notranjskega, nekatere so bile sicer tako previdne in boječe, da se nam je dr. Šusteršič kar smilil, kajti v njih je bilo govora o vsem, samo ne o zaupanju dr. Šusteršiču in o odboravaju njegovega nastopa, ali — bolje nekaj, kakor nič. Prišla je celo za-

upnica, izprešana zaupnica iz novomeškega okraja, a dasi na njej ni bil podpisani ne prošt Elbert, ne vikariat Watzl, urednik »Dol. Novic« in še več drugih duhovnikov ne. To so se »Slovenčevci« vendar silno razveselili, saj so mogli reči: tudi iz novomeške dekanije je prišla zaupnica. »Vsi so prišli, samo ljubljanski duhovniki ne. Zaupnice ljubljanske duhovščine nini. Vsak dan jo iščemo v »Slovencu«, a iščemo jo zaman! Doslej smo vedno mislili: morda pride jutri, a sedaj je preteklo že toliko časa, kar so začeli sklepati zaupnice, in toliko časa, kar je »Slovenec« priobčil zadnjo zaupnico, da smo izgubili vse upanje, da bomo sploh kdaj čitali zaupnico ljubljanske duhovščine dr. Šusteršiču, to pa je po naši sodbi jako značilno. Ljubljanska duhovščina zavzema vendar med kranjsko duhovščino prvo mesto. Tu v Ljubljani je škofer ter so kanoniki in semeniški profesorji, tu so vsi merodajni voditelji duhovščine in bilo bi samo naravno, da so ti, ki imajo prvo in odločilno besedo, tudi prvi nastopili z zaupnico dr. Šusteršiču. A zgodilo se je ravno nasprotno. Iz Ljubljane je šlo litografirano naročilo na deželo, naj duhovniki izrekajo dr. Šusteršiču zaupnico, v Ljubljani sami pa ni dobiti take zaupnice za dr. Šusteršiča, kanoniki in semeniški profesorji, ti generali duhovniške armade, nečejo izreči načelniku katoličkega kluba toli kravovo potrebne in srčno zaželjene zaupnice. Kako bi se bil povzdignil ugled dr. Šusteršiča, ko bi kanoniki s škoferom na čelu podpisali dr. Šusteršiču zaupnico, kako lahko bi bilo potem Šusteršičeva stališče napram vlasti in napram ljudstvu! In vzhicu temu te zaupnice nidi dobiti in je nido biti. »Vsi so prišli, vsi so prišli« — samo ljubljanski kanonikov ni... Ali se solnce Šusteršičeve sreče nagiba v zaton? Zdi se, da je tako, a nam bi bilo žal za moža, prav res žal in naša stranka bi ga težko pogrešala tega najboljšega pospeševalca slovenskega naprednjaštva.

Uzor katoličkega kateheteta. Pri ljubljanskih uršulinkah pouduje v notranji šoli veronauk nunske spovednik Mihael Bulovec. Mož mora smatrati veronauk za kaj pusto in nepotrebno stvar, kajti primeri se večkrat v učnih urah, da pretrga z veronaukom in začne dekljamati pripovedovati razne druge reči. Najrajši jim govori o politiki. Bulovec mora misliti, da se v cerkvah in v spovednicah, na shodih in po listih še ne stori dosti in zategadel je zanesel politiko v šolo. Kako mož nedoraslim dekljam razlagati politiko, se vidi na slednjem konkretnem slučaju: Nekega dne — ni še dolgo tega — je Bulovec pretrgal poučevanje veronauka in rekel dekljam: Zdaj Vam bom povedal nekaj koristnega in poučnega. In začel jim je prav ordinarno in neumno govoriti o slovenskih liberalcih, svoja izvajanja pa je kronal z besedami: Dr. Tavčar je ušivec, župan Hribar je pa tako napihnen, da bo kmalu počil. S tako duševno hrano se pitajo dekljam v šoli pri urah, ki so odločene za veronauk, in take reči se zgode večkrat, so na dnevnem redu. Ker je pa uršulinska šola še vedno podrejena državnemu nadzorstvu, dovoljujemo si vprašati, koliko časa bo še Mihael Bulovec tak veronauk učil na tej šoli? Ali uganja Bulovec take reči iz surovosti in pomanjkanja omike, ali pa ga je zabavjanje uršulink duševno že tako oslabilo, da ne ve, kaj dela, to je za nas postranska stvar — zgodili so se taki škandali in šolska oblast ima dolžnost, da jim naredi konec. Sicer pa mislimo, da bi tudi občinski svet, ki dovoljuje uršulinkam subvencije, lahko kaj storil.

Ne bodite smešni! Pod tem naslovom je »Slovenec« v št. 175. ponatisnil iz »Sl. Učitelja« notico, v kateri predbaciva naprednemu učiteljstvu, da je ono vsled agitacije proti Jakliču pred deželnoborskim volitvami zanemarjalo šol. dolžnosti. Takih slučajev med naprednim učiteljstvom kočevskega okraja ni bilo, pač pa smo iz gotovega vira izvedeli sledče: Nekoč pride pred volitvami g. Jaklič k svojemu šol. vodji prosit dopusta, češ,

da ima opravila v Kočevju. Ker g. Jaklič ni navedel določenih vzrokov, in pa ker je g. nadučitelj slutil, da bo g. Jaklič svoj dopust porabil v politično agitacijo, mu dopusta ni dal. Kaj je storiti g. Jakliču? Volilni shodi so bili napovedani, on oglašen kot govornik, pa ima šolo. Smola? — Hitro gre k domačemu župniku — predsedniku kraj. šol. sveta — ter prosi ti dopusta. Vrana vrani oči ne izkluje. Župnik mu je seveda dal dopust, dasi on te pravice nima. — Ta slučaj se je pa zvedel pri c. kr. okr. šol. svetu v Kočevju. Kaj bo sedaj? Morda bosta župnik in Jaklič kaznovana? G. župnik se je prijazno opozoril na oni paragraf, da sme predsednik kraj. šol. sveta dati dopust samo nadučitelju — in Bosna je bila mirna. G. učitelja Jakliča povprašamo: Kdo tedaj zanemarja šol. dolžnosti, Vi, ali napredno učiteljstvo? Pometajte pred svojim pragom!

— Kriza pri škofovih zavodih

v Št. Vidu se razvija na tako sumljiv način. Stavbenik Holz je naredil obračun s stavbenim vodstvom in popustil delo, ker se je naveličal raznih sitnosti in nagajivosti. Stavbeno vodstvo (t. j. inženir Vančaš, arhitekt Trumler in pa dva risarja) ni moglo dobiti ne »kranjske stavbinske družbe« ne kacega drugačega stavbenika, ki bi hotel delo prevzeti. Delalo je nekaj časa v lastni reziji. A v soboto 2. avgusta je prevzel delo arhitekt Trumler. To je sicer čudno, da tako delo prevzame človek, ki nima nobenega premoženja in živi »iz roke v ustac«. A še bolj čudno je, da mu kdo kaj tacega v roke da. Toda dandanes živimo v nekaki dobi čudežev. Ce iz dr. Šusteršiča sv. Duh govori, če kranjska duhovščina na svojih shodih istemu dr. Šusteršiču izreka za njegove surovosti v dež. zboru svoje neomejeno priznanje — tedaj tudi škofove zavode prav lahko zida — arhitekt Trumler. — On je že lani hotel k polni skledi sestti in biti Holz-ov kompanjon, a Holz ga je odklonil, ker bi bil dobiček sam lahko spravil, izgubo bi bil pa tudi sam moral trpeti! — To dejstvo tudi nekoliko pojasnjuje »sitnosti in nagajivosti«, ki jih je imel g. Holz prestajati, in katerih se je konečno naveličal. — No — Trumler se je gotovo veselil te — zmage(!) Ž njim sta pa vesela tudi njegova risaria, ki bosta odslej še bolj zavestno nastopala po šentvidskih gostilnah kot navdušena Nemca in prepevala »Die Wacht am Rein« — To je še pri vsem tem dobro, da so domači fantje bolj pametni nego — tuji, ter se ubogo malo menijo za izzivajoče »zavdarje«. Saj vedo, da vsak špas trpi le en čas. Vidijo pa tudi lahko, da se utegne na celi črti prav kmalu uresničiti tista hrvaška pesem: »Za jedan časak radosti — hiljadada — zalošti!« —

— Poslancu Spinčiču —

album. Prijatelj našemu listu nam piše: »Edinost« trdi, da je poslanec Spinčič na banketu glavne skupščine družbe svetega Cirila in Metoda v Ilirske Bistrici »v prave strune zadele«. No, ugovorji, ki jih je na lastni ušesi čul — pričali so, da vendarle ni res, da družbo podpirata obe stranki na Kranjskem. Notorično znano je, da podpira družbo v celoti le narodno-napredna stranka, a tudi nekateri — prave bele vrane — nasprotna stranke. Ne bom navajal s posamičnimi številkami dejstva, da »Slov. Narod« vsako leto nabere okroglo 4000 K, »Slovenec« pa le okoli 100, jedno leto samo 23 in par let celo — 0(!) kron. Zadostuje naj fakt, da je na I. katoličkem shodu dr. Šusteršič proti naši prepotrebni družbi nastopil in je vsled tega referat našega dičnega staroste gospoda Sveteca odpadel. Nadalje blagovoli naj g. Spinčič pregledati imenik pokroviteljev »naše« družbe. Prepričal se bo, da je pač nekaj članov klerikalne stranke med njimi, toda še eni od teh niso prostovoljno pristopili kot pokrovitelji, marveč so bili v to prisiljeni, ker se jih je tožilo, a ob enem jim dobrohotno odpustilo ako odštejejo lepih 200 kronic za našo družbo. Gospod Spinčič, le vprašajte bivšega deželnega poslance kanonika Kalana, kako bi mu šlo, ako mu ne bi dr. Tavčar — odpustil? In stoprav pred jednim mesecem t. j. 9. julija t. l. obudil je popoln kes »narodni zastopnik«, kakor ste ga že pred nekaj leti v Sušaku imenovali, sedajni klerikalni deželnemu poslanec in naj-

hujši razgrajač, trobentač in bobnač pri obstrukciji v kranjskem deželnem zboru dr. Brejc, ker se je zavezal za njegove žalitve 100 kron za družbo sv. Cirila in Metoda do 15. julija t. l. odšteti. Mar li mente, g. Spinčič, da bi jih drugače Brejček odštel? In če Vam, g. Spinčič, povem, da smo v eni ljubljanski moški podružnici namenoma volili klerikalnega načelnika, klerikalnega blagajnika in poleg teh še dva duhovnika v odboru in je potem ta odbor pismeno povabil vse ljubljanske klerikalne matadorje — ne izvzemši dr. Šusteršiča — k pristopu k tej podružnici, vabilu odzval se je pa le 1, piši jeden sam gospod — seveda dr. Šusteršič, ki niniči član »Slovenske Matice« — se pristopivši član ne piše — Navedel sem Vam menda dovolj, da ne boste v bodoče zopet malo taktno hvalili, kar je le grajati. Vi ležite — Bog Vam grehe odpusti, neki istotako, kakor ljubljanski škofer pod trebuhom dr. Žlindre, »dičnegar predsednika »Vašega« državnozborskega kluba. Seveda, ako se bi šlo za nepotrebne škofove zavode, ali nemško katoličko univerzo v Solnogradu, ali kako misijonsko cerkev med črnimi, bi se iz naših klerikalnih velikašev (iz dr. Žlindre nič. Opom. stavca) že še nekaj izprešalo, sicer imajo pa naši internacionalcji vedno zadrgnene mošnjičke. »Dični istarski Sokole«, ne pač torek v bodoče resnice, te ljube hčerke božje!

— Kako so malenkostni! V jezikovnem oziru smo na Kranjskem prišli vendar tako daleč, da se v takoimenovanem zunanjem uradovanju spoštuje narodna ravnopravnost in so nasprotni slučaji postali izjema. Tudi napisi pri eraričnih poslopjih itd. so dvojezični. V najnovejšem času pa se je začelo celo pri napisih delati razloček med napisi, ki so namenjeni občinstvu in med napisi, ki so narejeni za uradnike, in sicer se pri tem postopa tako, kakor da bi imeli v naši državi nemški državni jezik. Tako so na primer v novi justični palači za orientiranje občinstva napravljeni napisi vsi dvojezični, napisi, ki naj služijo uradništvu, pa so samonemški. To igranje z nemško »Staatsprache« je več kakor malenkostno, posebno v deželi kakor naši, kjer nemško uradovanje z občinstvom čedalje bolj gine, ter le kaže, kako se gotovi birokratični elementi kar ne morejo sprijazniti z najprimativnejšimi pojmi takta in dostojnosti.

— Odgovor »Slovenčevemu« dopisniku iz Ribnici. »Slovenec« piše v štev. 180 z dne 7. t. m.: »Veselica ribniške inteligence ni popolno vspela. Zapri so jim namreč dva ženska glasbena člana zaradi tatvine. Šli so prosit adjunkta, da bi jih spustil na veselico, toda zmanj, in sicer zato, ker inteligenco ni imela drobič za kavcijo pri sebi. — Mib na tako umazanost sploh ne odgovarjali, aki bi se ne šlo tukaj za veselico, katero so priredila vsa ribniška društva (izvzemši konsuma in Marijine družbe!) v korist družbe sv. Cirila in Metoda! Kako je ta veselica izpadla, o tem se bo že še pisalo. Tukaj vprašamo le tega farnoznega dopisuna: 1. Katera dva ženska glasbena člana sta bila pa zaprta radi tatvine? 2. Kdo je šel adjunkta prosit, da bi jih spustil na veselico? Z imeni na dan! Dokler nam »Slovenčev« dopisnik ne odgovori, imenujemo ga nesramnega in čisto navadnega, podlega lažnivca. — Čitalnica ter ženska in moška podružnica sv. Cirila in Metoda v Ribnici.

— Krščanska usmiljenost. Iz Žužemberka se nam piše: Bisaga se je zopet izkazala. Ta bisaga še tam nima usmiljenja, kjer prevladuje največja revščina, kjer trpe starši kakor otroci glad. Ozira nima tudi tam ne in tedaj, kjer so sprošeni zanjo s solzami tisti goldinarji ki jih zahteva za opravljenih par očenašev. To se je posebno pokazalo pri priliki, ko je umrl mož ter je zapustil bolno vdovo in šestero nedoraslih in nepreskrbljenih otrok. Kako bode živila vdova s tolikimi majhnimi otroci? Ko jo je zadela največja nesreča, da ji je mož umrl, bilo je potreba ob istem času poravnati najemščino njiv. Ko so pa videle milosrčne narodne dame, v koliki bedi se nahaja uboga vdova, priskočile so ji na pomoč, ji darovale znatn znesek; slednjič so

se žrtvovalo, da so dve dame pobirale prostovoljne doneske v bogi v pomoč. In res so nabrale kakih 60 kron, ki so revo rešile iz največje zadrege in revščine. Sedaj se je oglasila žechnana bisaga ter zahtevala od uboge zadolžene vdove za skromen najmanjši pogreb celih 16 kron. Kaj bi bilo revni ženi zopet početi, ki ni imela borega krajecarja, da bi račun poravnala! Smilila se je dobrim ljudem in ti so tudi ta znesek poravnali. Žavbijo se je pa zadrl prav ostudo nad njo. „Men gre 8 kron 40 vin.“ In to za petdeset korakov do pokopališča! Spravil jih je z mirno vestjo. Oj, kako lepe cvetke poganja včasih — krščanska usmiljenost.

Shod v Šmarju pri Jelšah. Prejeli smo naslednji dopis: Ker se po nekaterih listih širijo neresnična poročila, zlasti glede druge točke dnevnega reda zaupnega sestanka slovenskega naprednega dijaštva v Šmarju pri Jelšah, dne 3. avg. t. l., prosim, da blagovolite sprejeti v svoj cenjeni list tole izjavo: Druga točka dnevnega reda zaupnega sestanka slovenskega naprednega dijaštva je bila: Razgovor o kulturno-političnih strujah na Slovenskem. Nič drugega kot ne obvezni razgovor. Z ozirom na zaupni značaj sestanka vsebine razgovora ne moremo objaviti. O kaki izjaviti ali kakem »sklep« glede te točke sploh ni govora, ker bi v smislu solidarnosti naprednega dijaštva v tem oziru smelo izjaviti ali sklepiti le dijaštvu vseh slovenskih dežel, ne pa dijaštvu ene provincije. — Z odličnim spoznavanjem: Cand. iur. Štefan Ságadin, sklicatelj in predsednik zaupnega dijaškega sestanka.

Novoslovenčina ces. kr. okrajnega sodišča. Iz Celja se nam piše: Pisarji pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju so večinoma muzikantje nemške celjske mestne godbe, kateri znajo komaj za silo pisati nemški, dočim so slovenčine popolnoma nezmožni. Tembolj pa znajo ti ljudje izzivati in napadati mirne Slovence ter so sploh znani kot največi kričiči in razgrači. Ni čudo torej, da imajo pred sodnijo prednost pred poštenimi slovenskimi pisarji, kateri ne dobijo z lahka službe pri celjskih sodiščih. Ako pomislimo, da je zraven teh nemških muzikantov — skribantov tudi mnogo nemških avskultantov in dragih sodnih uradnikov, ki le za silo lomijo slovenčino, potem je pač umevno, kako se morejo izdajati pri navedenem sodišču uradna povabila v tako škandalozni slovenčini, da človeku kar slabo postane, ako jih čita: V rokah imamo original litografiranega uradnega povabila, ki se doslovno glasi:

Opravitnoster U. V. 704/2

Povabilo za — ob dolzenča

Prejmi g. N. N. k glavnemu raz pravi v obdolzbi derzavnega pradnega opravitelja zoper Vas zavoljo prestopka § 411 k. z. . . . stepovabljeniča dan 6/8 1902 dopoldne ob 1/2. — uripredto okrajno sodnijo.

Oglasiti seimate v sobo štv. 3 v posloppi mesne urada pritliznopoteg dvorišča; kajti v tejsobi vošita sebode glavna obramnava.

C. kr. okrajna sodniga v Celji oddel V
c. kr. sodni lajnik:

Dr. v. Ducar l. r.

Pozor. Ako bineprisli, bi se po okolno stickej jopravida razpravain sklnila sodbav vasinenavročnosti. Dokazila, ki so Vam v zagnovo morale ati sami primesti s sabo, ati jikpmaznaniti sodniji V. pravem casri pred glavnorazpravo.“

To je torej tista novoslovenčina, o kateri kaj radi Nemci trdijo, da je niti slovenski kmet ne razume! Sam vrag naj razume tako kolobocijo, kakor jo je tukaj lastnoročno podpisal neki „c. kr. sodni lajnik“ Dr. pl. Ducar! Zoper tako grdo pačenje slovenskega jezika, ki je naravnost sramočenje in žaljenje celega slovenskega naroda, protestujemo z vso odločnostjo in bodemo večjo zbirko takih originalov poslali naravnost c. kr. justičnemu ministrstvu, da spozna tudi ono našo „novoslovenčino“, kakor so nam jo ustvarili nemški celjski muzikantje s pomočjo nekaterih avskultantov in višjih sodnih uradnikov.

Biskup Strossmayer je poslal »Slošnemu slov. ženskemu društvu« v Ljubljani naslednje pismo: »Slavno »Splošno žensko društvo! Srdačna hvala na prijateljskem uspomeni doktorskem mome jubileu. Bog dragi neka obilno blagoslov slavno društvo i sve njegove člane u svakom plemenitom poduzeću, mjerajućem na korist sv. vjere i miloga

slovenskoga naroda. — Sa poštovanjem J. J. Strossmayer, biskup. — U Slovenskoj Slatini dne 6. avg. 1902.

Narodna čitalnica v Škofji Luki je poslala svojemu častnemu članu biskupu Strossmayerju o priliki njegovega dijamantnega doktorskega jubileja telegrafično čestitko, na kar je prijela sledeči odgovor: »Slavnoj »Narodnoj čitalnici« u Škofji Luki. Izjavljujem ovijem najtoplju svoju hvalu na prijateljskoj uspomeni o doktorskome mome jubileju. Bog dragi blagoslov slavnu čitaonico i sve njene vredne članove i dao, da ona evate vsobitim uspjehom u sačuvanju narodne svesti i pronicanju kičanske kulture. Sa pozdravljem J. J. Strossmayer.

Vladiki J. J. Strossmayerju poklonilo se je dne 5. t. m. v Slatini po deputaciji tudi akad. tehn. društvo »Triglav«, da svojemu največjemu častnemu članu častita povodom 60letnice doktora. V gulinjivih besedah zahvaljeval se je častitljivi slavljenec in izražal svoje veselje nad tem, da se mu pride klanjat slovenska akademična mladina.

Operni pevec Naval-Pogačnik se pripravlja sedaj na veliko tournejo po Evropi. Tekom zime pride tudi v Ljubljano in se je odboru »Dramatičnega društva« posrečilo pridobiti gosp. Naval za jedenkratni nastop na slovenskem odu.

„Neue Fr. Presse“ prijavila v podlistku včerajšnje številke prevod Rad. Murnika o »Navihancih« natisnene črtice »Matura«.

Ko bi mrtvi mogli popravljati, bi danes lahko dobili naslednji popravek: »Slavno uredništvo! Z ozirom na včerajšno notico »Original« prosim po § 19. tisk. zak. sledeči popravek: Ni res, da živim in da bom še žganje pil, ampak res je, da sem danes umrl in da ga ne bom več pil. + Martin Gorjanc. Ta original, ki se je s § 19. branil vesti, da je ponesrečil, je namreč danes resnično izdihnil.

Očeta ubil. 24letni oženjeni kajžar Janez Kepec v Mostah v kamniškem okraju se je s svojim 67letnim očetom sprl in je v prepiru starega moža tako obreal in osunal, da je umrl.

Gorelo je v Radovljici okolici dva dni zaporedoma in sicer 6. in 7. t. m. Prvkrat v Begunjah, kjer je zgorel kozolec posestnika Iv. Avseneka, drugikrat v Bodeščah in je ogenj upepelil postreže male kmetske hiše. V prvem slučaju je škoda precejšnja, ker je bil kozolec poln in nezavarovan, pod istim pa je bilo shranjeno več gospodarskega orodja.

Sport na Bledu. Še jedenkrat opozarjam na lawen-tennis turnir na prostorih blejskega zdraviliščnega doma in posebno pripominjam, da je zglašenih lepo število igralcev, mej temi 66 zunanjih tekmovalcev z imeni evropske veljave. Tudi Čehi iz Prage določajo izvrstne igralce. Ker so take prirede velikega pomena za povzdigo prometa tujcev v krajih kakor je naš Bled, želeti je podjetju dobrega uspeha, ki je seve odvisen tudi od domače udeležbe. Posebno pripomoremo ljubljanskim športnim krogom obisk turnirja, jutri nedeljo 10. avgusta dopoludne in popoludne, ko bodo tekmovalce najboljše moči.

Bohinjski predor si je ogledal železniški minister Wittek dne 7. t. m., prišedši peš iz Goriškega preko hribov v Bohinjsko Bistrico. Za ogled dela bili so pripravljeni posebni mali vozovi (hunti) in je bil rov lepo razsvetljen, z napredkom je bil minister zelo zadovoljen. — Ob predoru zgradil se je hotel, katerega bo vodila gospa Stöhr skupno s turist. hotelom ob Bohinjskem jezeru.

Ustop v rove Bohinjskega predora dovoljuje se le z ustopnicami želez. ministristva in to baje le iz varnostnih ozirov, ki so radi velikih razstrelb v istini zelo potrebni. — Tudi v kamnolomih je treba velike pozornosti, ker rabijo se tu velikanske množine smodnika, bilo so že razstrelbe pri katerih se je za jedenkrat porabilo 1300 kg smodnika in se je vzdignil in razdrobil kar cel del hriba.

Vipavski dijaki prirede v petek dne 15. avgusta 1902 ob 5. uri popoludne na dvorišču gosp. Petrovčiča (pri Ursiču) veselico na korist pesnika Ketteja nagrobemu spomeniku ter družbi sv. Cirila in

Metoda. Sodeluje sl. tamburaško društvo »Danica« iz Šturi. Po veselici prosta zavaba. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica v prostorni dvorani.

Nesreča v Sesljanu. Orožniški stražmojster Winkler, ki je rešil svojega tovarša Gotarda, potem pa sam ponesrečil, je bil rodom iz Lokavca na Goriškem in šele 29 let star. Bivši kranjski deželnki predsednik baron Winkler je njegov stric.

Preložitev dveh orožniških postaj. Iz Kapel pri Ljutomeru se premesti orožniška postaja v Radinske toplice, ona pri Sv. Vidu niže Ptuja pa v Št. Andreja v Leskovcu.

Pogozdovanje na Štajerskem. Lansko leto se je pogozdilo na ukaz oblastnij skupno 3327,5 ha zemlje. V ta namen se je porabilo 2,573,665 mladih dreves, največ smrek, borov in mecesnov, ki so jih državni gozdni vrtovi oddali največ brezplačno.

„Narodna čitalnica“ v Kanalu — ne v »Kobaridu«, kakor je bilo zadnjič pomotoma tiskano — razpošilja tako-le okrožnico: v tekočem letu mine 35 let, odkar so rodoljubi ustanovili v Kanalu »Narodno Čitalnico«. Celo to dolgo vrsto let je delovala »Kanalska čitalnica« kaj vspešno za probubo in prosveto naroda v svojem ožjem okolišu. Ista je bila in je še zibelj narodnih misli, zvesta čuvarica narodnih sanj in uzorov. Društvo s tako in tako dolgo proteklostjo sme in mora proslaviti svojo 35 letnico s pojavi, vidnimi širši javnosti. Radi tega je sklenil odbor čitalnice, da se proslavi ta praznik s posebnim sijajem. V to treba razvati sodelovanja vseh domačih činiteljev, udeležbe in sodelovanja vseh zunanjih rodoljubov in društev. Slavlje se bo slavilo dne 7. septembra 1902., po vsporedu, ki se natančuje določi. Odbor »Narodne Čitalnice« v Kanalu vabi s tem slavna društva, da blagovole sklicati čimprej sejo po svojem odboru, ter v isti skleniti, da se ista polnoštevilno udeleži našega slavlja. — Prosim vladivo, da se blagovoli sklep takoj naznani »Narodni Čitalnici« v Kanalu, s pristavkom, ali hoče slavno društvo sodelovati s tako-točko pri slavnosti ali ne. P. n. udeležencem se bo nudil umetniški užitek prve vrste in razvati tega bodo imeli priliko občudovati prekrasno naravo Soške doline, tega najbolj zapadnega dela slovenskih zemelj. Na dan slavnosti v jutro se proslavi spomin dičnega našega slavčeka rojaka pok. Josipa Kocijančiča, kdo ga ne pozna, — s tem, da se poseti in ozajša njegova gomila. Z ozirom na to si laskamo upati, da se slavna društva gotovo polnoštevilno udeleži našega slavlja,

Samomor zaradi materine bolezni. V Gradcu se je včeraj ustrelil 40letni asistent južne železnice Adolf Supantschitsch vsled žalosti, ker mu je zbolela mati, pri kateri je vedno stanoval.

Slovensko časnikarstvo v Ameriki se je nekam nenavadno hitro razvilo in zato se ni čuditi, da je prišla reakcija. Tudi v Ameriki se zamore vzdržati samo na zdravi podlagi stoječ list. Svoj čas so imeli Slovenci v Ameriki kar šest slovenskih listov. Prvenstvo med njimi si je pridobil in ohranil »Glas Naroda«, dasi so se klerikalni listi trudili in se še trudijo, da bi mu podkopali tla. »Zora« je kmalu po rojstvu umrla, zdaj je ponehal tudi v Pueblu (Color.) izhajajoči »Mir«, tisti, ki je posebno rad poročal o cerkvenih balih. Ni škoda! Ameriškim Slovencem bi dva lista popolnomu zadostovala in je občni stvari na škodo, če se snuje toliko nepotrebnih listov.

Društvene godbe velika ljudska veselico se vrši jutri ob polu 4. uri popoldne na Kozlerjevem vrtu. Vreme obeta biti ugodno, tudi barometer kaže dobro. V slučaju pa, da bi bilo skrajno neugodno vremč, treba bo veselico preložiti na nedoločen čas, zakaj bližnje nedelje so tako zelo vse zasedene z veselicami, da za društveno ni več prostora. Že danes in na tem mestu je najiskrenje zahvaliti ljubljanske trgovce, ki so nam z resnično krasnimi dobitki pripomogli do šaljivega srečolova. — Jutrišna veselica ima s svoje materialne strani položiti temelj novi napravi v društveni godbi, namreč enotni obleki uniform. Želja, da bi imela godba enotno obleko, se je že oglašala z raznih strani. Odbor je še zadržaval sklepanje o tej stvari z ozirom na neugodne finančne razmere društvene. Res je, da je uniforma pri godbi nekaj zunanjega, vendar se mora

priznati, da na širše občinstvo enotna obleka godev napravlja ves drug utis kakor pa raznobarvana ali brezbarvana obleka in obleka raznih nedolžnih krovjev. Izražena želja torej postane v kratkem istina, kajti našel se je način, da dobe godev z malimi stroški uniformo. Jutri pa, kakor rečeno, je treba položiti temelj tej novi napravi s krepko denarno podporo. Zato, Ljubljani, in posebno oni Ljubljani, ki želite, da se stolnemu mestu Ljubljani ohrani in vzdržuje lastna civilna godba, jutri polnoštevilno na krov. Na svidenje popoldne pri Kozlerju!

C. kr. poštni in brzojavni uslužbenci v Ljubljani prirede dne 24. avgusta t. l. na čast Njega Veličanstva sv. mašo pri sv. Jakobu. Pri maši bode pel pevski klub. Sprevod bode spremljena ljubljanska društvena godba. Popoldan prirede koncert na Koslerjevem vrtu spojeno z ljubljavo pošto in Coriolanidorsom. Pri koncertu bode svirala ljubljanska društvena godba. Druga društva se prosijo, da se na to ozirajo.

Nesreča. Posestnik Ant. Feme iz Smartnega pri Litiji in Anton Jereb iz Malega Trebeljeva sta pustila včeraj popoldne na Poljanski cesti št. 24 dvouprežen voz, sama pa šla k jermenarju Jagru kupovat konjsko opravo. Konja, ki sta bila na cesti brez varuha, sta se splašila in dirjala po Poljanski cesti proti sejmišču. Pred hišo štev. 60 sta se igrala 2½letna dečka Miroslav Häufel in Riko Dejak, oba stanujoča na Poljanski cesti št. 60. Plašna konja sta zavila prav pred hišo in podrla oba dečka ter ju povozila. Häufel je bil na levi roki težko telesno poškodovan, Dejak pa je zadobil na glavi samo lahke poškodbe. Häufelja so prenesli v deželno bolnico.

Navihan cigan. Včeraj mesec prišel je cigan Ivan Hudorovič na ljubljanski semen ogledat si konje. Preskušaval jih je, gonil po semnu in »stadl« vsakega, kakor da bi jih mislil nakupiti celo tropo. Prišla je vrsta tudi na konja posestnika Antona Bončeta iz Mošenj pri Kranju. Konj, kakor mož sta ciganu posebno ugajala, in tukaj se je začela kupčija. Cigan je tolkel na roko Bončetu in se pridušal toliko časa, da sta se pogodila za kupnino 200 K. Pit sta šla tudi »likofe«, kjer bi moral Hudorovič Bončetu plačati konja, toda imel je samo 40 K. Konj mu je pa tako ugajal, da ga je hotel na vsak način imeti. Kakor noben cigan, tako tudi ta ni prišel vsled tega v zadrgo. Začel je postajati neverjeten in trdit, da ima konj gotovo »tadle«, ker ga je tako ceno kupil in da bi mu dal nanj samo 40 K, ako bode pa uvidel, da je konj dober, pošlje mu še ostalih 160 K čez osem dni. Kmetič si svest, da je konj dober, in da ga je tudi dobro prodal, vsedel se je na ciganove limanice in mu te pogoje dovolil. Preteklo je osem dni, denarja ni bilo, preteklo je 14 dni — denarja še ni bilo. Sedaj se je Bončetu zasvetilo, da ga sploh ne bo. Prišel je včeraj na semenj, da bi našel cigana ali konja. Konja je res našel pri nekem drugem posestniku z Notranjskega, a cigana ni bilo. Cigan je bil isti dan, ko je imel poslati Bončetu denar, že konja zamenil in še povrhu dobil 120 K. Tako ima sedaj cigan Hudorovič konja zastonj, povrh pa še 80 K za »nadaljne likofe«.

Na včerajšnji semenj dne 8. t. m. je bilo prignanih 837 konj in volov, 259 krav in 146 telet — skupaj 1242 glav. Kupčija je bila živahnja. Kupci so prišli iz Trsta, Gorice, Koroške in Morave.

Angleški vojaški konji. Na včerajšnjem ljubljanskem semnu so se prodajali konji, ki so bili kupljeni za angleško vojsko.

* **Najnovejše novice.** Poneverjanja. Na Dunaju je neki J. Strudl kasiral za svojo tvrdko 12.000 K ter jih zaigral. V Bischofshofenu so zaprli železničnega predstojnika pl. Milborna, ki je poneveril 16.000 K. — Kmečki nemiri v Italiji so se znova pojavili. V Casani je napadlo 400 upornih kmetov neko graščino. Orožniki so streljali. — Ves občinski zastop zapr. V Wyczulki v Galiciji so zaprli občinskega predstojnika

nesla s polja, blizu Kutnegore je podrla skedenj, vsled česar je bilo pet oseb ubitih, pet pa ranjenih. V Tešinu je ubila strela nekega cestarja in komptoirista. — Kvaranten v Trstu. Vsled kolere v Alesandriji imajo od tam došle ladje desetdnevno zdravstveno opazovanje v Trstu. — Stavbni oder se je podrl v Radovici pri Münstru ter pokopal 30 delavcev. Pet je mrtvih, ostali so težko ranjeni.

* Iz življenja češkega časnika. Karel Túma, urednik »Nář. Listov«, je obhajal te dni 40letnico svojega časnarskega delovanja ter je obenem dovršil 5000. vodončni članek.

* „Dakel“ sovražnik vlečke. Kakor drugod — seveda tudi pri nas — razširila se je neumna in nezdrava moda vlečki pri ženskih oblekah posebno v Zagrebu. Ondanč javnost se zmanj bojuje proti temu modnemu škratu, ki vzdiga prah ter širi bacile. Sedaj pa se je pridružil javnosti z dobrim uspehom neki razumen jazbičar. Zadržuje se največ na javnih promenadah, in če le zagleda, da se za kako damo vleče podaljšano krilo, skoči ves besen na vlečko, laja in vleče ter se pusti na vlečki prevažati. Niti dobra niti huda beseda ne pomaga, ter šele zapusti svojo žrto, kadar dama vzdigne vlečko. In kar niso hotele dame niti iz higijeničnih niti estičnih ozirov opustiti, opuščajo sedaj iz strahu pred neizprosnim »dakelnom« Dobro bi bilo tudi v Ljubljani par takih živalic na ta način dresirati.

Zobe je dobil. Pred malo mesecu je prišel 55leten kmet k nekemu zdravniku na Dunaju ter mu pripovedoval, da je v svojem 25. letu izgubil vse zobe, zdaj pa da se mu je močno razbolela spodnjaja čeljust. Zdravnik je spoznal, da mu ondi naraščajo novi zobje. Po treh mesecih pa je dobil kmet 18 novih zobov, 10 na spodnji, 8 pa na zgornji čeljusti. To je najbrže tako redka pričazen, da človek dobi tudi na starata leta nove naravne zobe. Z zobjmi modrosti, ki jih dobi človek v 18. letu, se navadno konča rast zob.

Zenski postajenačelnik. Gdž. Horáková se ni dolgo veselila svojega dobrostanstva kot postajenačelnik. Te dni je bila kot navadni železnični uradnik premeščena v Meran.

Stará devica. V pondeljek je umrla v Mor. Budějovicah gdž. M. Klinkova v 93. letu.

Jan Hus obsojen. Na Videnjki je bil te dni obsojen poštni uslužbenec Jan Hus na 24 ur v zapor, ker je svojemu nečaku, 10letnemu sinčku svojega brata, privoščil preveč vina, da je imel revček 4 dni mačka.

Samomor starca. 90letni Jernej Prčík v Kijevu na Moravskem si je pred kratkim podrezal vrat in je vsled tega umrl.

Pobožen brat. V Tamswegu na Solnograškem je naznanil zdravnik oblastnjam, da je našel pri kroju Santnerju v Litzeldorfu njegovo lastno malo slaboumnino sestro mrtvo v zaboju v svinjskem hlevu. Ista je imela pri svojem bratu izgovorjeno stanovanje, a takoj po materini smerti jo je zaklenil brat v svinjski hlev, kjer je ležala v zaboju ter vsled oteklih nog tudi umrla, ne da bi se brat količaj zanjo brigal. In ta brat je znan kot najhujši pobožnjak v fari, ki ne opusti nobene maše v delavnikih.

Eden, ki ne potrebuje zasluga. V toplicah v Tarasu je srečala nedavno na sprechodu soprogata nekega bankirja lepo oblečenega moža z mrežo za metulje loviti ter je tudi imel v škatiji zbirko prav lepih metuljev. Gospa je mislila, da se bavi mož z lovom metuljev le zato, da jih kopaličnim gostom proda ter se je pri razstanku tudi milostno ponudila, da mu odkupi par metuljev za svojega sina. Toda kako je bila užaljena, da je mož dober zaslukel odklonil, češ, da nabira metulje le zase. Vprašala je natarka, kdo je ta ošabni mož. Natakar odgovori: Verjamem milostiva, da ta mož ne prodaja metuljev, saj mu, hvala Bogu tudi ni treba, kajti to je — lord Rothschild iz Londona!«

Velikansko poneverjenje v Sobotici. Kmalu bo skoraj leto, da je odšel vladni komisar Both iz Budapešte na razne anonimne ovadbe revidirat občinsko upravo v Sobotico. Sedaj je revizijo dovršil a obenem tudi dokazal, da je občina takoreč bankerotna. Okoli 2 milijon krov je sploh zginilo brez vsacega računa, trikrat tolika svota pa je tudi izdana, ne da bi bila postavno vknjižena. Dolgori občinskim upnikom so se kratkomalo črtali ter se jim dajale še nagrade iz občinske blagajne. Župan si je kar tisočake zaračunal za komisije, katerih v resnici ni bilo. Denar je smel sprejemati vsak uradnik ter ga po svoji volji vknjiževati. Prave glavne knjige niti ni bilo a tudi pomožne knjige so vse križem črtane, radirane in popravljene. V preiskavi je ves občinski svet z županom vred ter vsi obč. uradniki, potem tudi en finančni svetnik, notar, zdravnik itd.

Darovanje Izaka. V vasi Wronki je pripovedoval katehet svojim žolarčkom o darovanju Izakovem iz zgodb

sv. pisma. Otroci so jako pazili, kar se je spoznalo potem, da so popoldne vprzorili igro »Darovanje Izakova«. Sestoten dečko je zbral več »enakomislehih«, iz opeke so napravili oltar, naložili lesa in dražja. Za daritve so izbrali dveletno sestrico enega žolarčka. Deklico so položili na grmado, privezali in grmado zanetili. otrok je začel vpit in preplašen abrahamski so se razškropili. Na srečo so slišali vpitje sosedje, ki so »žgalno žrtev« rešili še o pravem času.

* Dobra nagrada. Za lečenje prejšnjega ameriškega prezidenta Mac Kinleya je izplačala ravnokar ameriška vlada zdravniku 45000 dolarjev nagrade.

Kako imamo hrani in negovati kanarčke. Vsako jutro dajmo ptičku svežo vodo in konopnega semena ter nastrgane redkve. Ne dajmo ptičku sladkorja, ki provzroča kisaline. Da mu napravimo boljši tek, dajajmo mu semintja nekaj salate ali olupkov od sadja. V vodo mu primešajmo dvakrat na teden malo soli. V sobi, kjer imamo kanarčka, ne smemo kuhati ali kadići, taka soba je pravata mučilnica za nežnega ptička.

Suša v Avstraliji. Radi dolgotrajne suše v Avstraliji pogine vsak dan na tisoč ovac. V prejšnjih letih so zasmogli farmerji o priliku suše svoje ovce v druge pokrajine, kjer ni vladala suša, s zgubo prodati, toda letos tamkaj nihče več ne prebiva. Dosedaj so tudi ovce krmili z umetno krmo, toda kljub temu so ovce poginole. Vlada je razveljavila carino na krmo, da tako farmarjem pomaga. Večina vlakov vozi sedaj le še vodo v pokrajine, kjer je zavladala suša. Tudi več ljudi je že radi suše umrlo.

* Bil je reven a vendar imel denar. V New Yorku našli so dne 11. julija v vodi možko truplo. V žepih njegove obleke so dobili listek z imenom Albert Lieb in denarno nakaznico za 709-33 dolarjev. O mrtvecu je policija obvestila bančno trdko Schultz & Ruckgaber in sledja je izjavila, da je dotično denarno nakaznico že pred tednom dni hotel nekdo spremeniti v denar. Ker se pa dotičnik ni zasmogel legitimirati, mu denarno niso dali. Mož je dejal blagajniku, da ga v New Yorku nihče ne pozna. Ker ni mogel dobiti svojega denarja, je obupal in iskal v vodi rešitev.

Grozodejstva divjakov na Solomonovem otočju. Iz poštih po ročil, katera so došla s parnikom »Monas« iz Avstralije poročajo da je parnik »Rio Loe« s katerim so se peljali delavci na Salomonovo otočje, dospel v Bribone s strašnimi novicami, katere je pisal neki Swanson v Maran Guadalcanar na imenovanem otočju. On je naznani, da je sredi divjakov, ki so sklenili vse bele pomoriti Kapitana državnega parnika »Roderik Dhu« so na Ura umorili. Isto tam so usmrtili tudi misjonarja in njegovo soprog. Glave svojih žrtev so divjaki nosili na dolgih drogih nataknjene. Tudi one divjake, ki so bili belim naseljencem prijazni so pomorili in jim porezali glave. Divjaki so radi tega sklenili pomoriti vse bele, ker je vrla izdala zakon, da domačini ne smejo več delati na sladkorjevih nasadih v Queensland. Swanson je prosil za takojšnjo pomoč, ker se je batil, da se bude prelivanje krvi ponovilo.

Društva.

Zveza slovenskih kolezarjev naznanja svojim članom, da je dovolilo italijansko finančno ministrstvo z odlokom z dne 27. julija 1902, 4318 članom »Zvezke« od 1. septembra t. l. dalje zopet prehod čez italijansko mejo, ne da bi bilo treba pri obmejnem carinskem uradu vložiti carino za kolo. Kdor izmed cenjenih članov želi tedaj na Laško, naj blagovoli vposlati odboru »Z. S. K.« fotografijo, na kar mu bo takoj dostavljena za prehod potrebna legitimacija. Brez legitimacije s fotografijo je prehod nedoposten. Objednem se obveščajo člani, da se bodo ustanovile v kratkem nove pomočne postaje v Košani, Prvacini, Škofljici, Toplicah in Višnji Gori, stare postaje pa se bodo preskrbele z raznimi potreščinami. Pojasnila o pristopu daje drage volje odbor.

Kolesarsko društvo „Illijski“ priredi 15. t. m., oziroma v slučaju slabega vremena 17. t. m. popoldansko veselico pri »Novem svetu«, združeno s petjem, godbo, plesom in kegljanjem. Glavna točka pa bode dirka, od Koslerjevega vrta pa do Novega sveta. Vozilo se bode na kolesih kolikor možno počasi. Kolesarji, ki dovozijo na cilj najbolj počasi, ne da bi stopili raz kolesa, dobijo darila I., II. in III. Druge podrobnosti priobčimo pozneje.

Slovensko zidarsko in tebarsko društvo priredi jutri, v nedeljo 10. avgusta ob 10. uri dopoludne v društvenih prostorih izredni občni zbor, ter opozarja svoje člane na važnost tega občnega zabora, da se istega polnoštevilno udeleže. Slučajno, da bi ta izredni občni zbor ne bil sklepčen, zboroval bode isti zbor poldrugo uro pozneje t. j. ob pol 12. uri dopoludne, ne glede na število članov. Ljubljana dne 9. avgusta 1902. — Jakob Accetto.

Darovanje Izaka. V vasi

Tombola in koncert protostoljnega gasilnega društva Vič-Glinice dne 3. avgusta t. l. na restavracijskem vrtu pri Travnu na Glinicah obnese se je vzliz nestanovitnemu vremenu v vsakem oziru povoljno. Ob določeni uri napolnili so se vsled slabega vremena saloni in veranda, kakor tudi na vrtu bilo je polno občinstva. Po vspremenu v njej društvo v sicer z Brezovice, Dobrove, Ljubljane, Spodnje Šiške, Štepanje vasi in Virda, pričela je društvena godba ljubljanska marljivo svirati dobro izšolanje komade pod vodstvom vrlega g. Beniška, med tem ko se je gasilno društvo neprestano trudilo s prodajanjem tablic za tombolo, katerih je lepo število spravilo v denar. Okrog 1/6. ure pričela se je tombola, od katere prvi dobitek — čvrstega bika — je dobila neka deklka z okolice. Vsled lepega števila činkvinov, kvatern, tern in amb, bilo je mogoče lepo število vdeležencev razveseliti z dobitki, za kar gre v prvi vrsti zahvala blagim dobrotnikom in prijateljem društva, gospodom tovarnarjem, trgovcem in obrtnikom z Ljubljane in okolice, kateri so drage volje vstregli pršnji društvenega odbora ter podarili tolikanj in tako lepih dobitkov. Po končani tomboli nadaljeval se je koncert, pričela je šaljiva pošta prav dobro funkcionirati, kakor tudi coriandolico in ples na prostem, kateri je trajal pozno v noč. Vedno čili možki pevski zbor Viške in Gliničke čitalnice je pod vodstvom g. Marna zapel več zborov in s tem povečal lepo veselico. Društveni odbor oziroma celo društvo pokazalo nam je vnovič, kaj se zamore s složnostjo, pridnostjo in vztrajnostjo doseči, le čisti dohodek okrog 3000 krov je gotovo lep dokaz, da se ni vstrašil ne dela, ne truda, brez svoje koristi, samo zato, da se odpola društveni dolg.

Suša v Avstraliji. Radi dolgotrajne suše v Avstraliji pogine vsak dan na tisoč ovac. V prejšnjih letih so zasmogli farmerji o priliku suše svoje ovce v druge pokrajine, kjer ni vladala suša, s zgubo prodati, toda letos tamkaj nihče več ne prebiva. Dosedaj so tudi ovce krmili z umetno krmo, toda kljub temu so ovce poginole. Vlada je razveljavila carino na krmo, da tako farmarjem pomaga. Večina vlakov vozi sedaj le še vodo v pokrajine, kjer je zavladala suša. Tudi več ljudi je že radi suše umrlo.

* Bil je reven a vendar imel denar. V New Yorku našli so dne 11. julija v vodi možko truplo. V žepih njegove obleke so dobili listek z imenom Albert Lieb in denarno nakaznico za 709-33 dolarjev. O mrtvecu je policija obvestila bančno trdko Schultz & Ruckgaber in sledja je izjavila, da je dotično denarno nakaznico že pred tednom dni hotel nekdo spremeniti v denar. Ker se pa dotičnik ni zasmogel legitimirati, mu denarno niso dali. Mož je dejal blagajniku, da ga v New Yorku nihče ne pozna. Ker ni mogel dobiti svojega denarja, je obupal in iskal v vodi rešitev.

Grozodejstva divjakov na Solomonovem otočju. Iz poštih po ročil, katera so došla s parnikom »Monas« iz Avstralije poročajo da je parnik »Rio Loe« s katerim so se peljali delavci na Salomonovo otočje, dospel v Bribone s strašnimi novicami, katere je pisal neki Swanson v Maran Guadalcanar na imenovanem otočju. On je naznani, da je sredi divjakov, ki so sklenili vse bele pomoriti Kapitana državnega parnika »Roderik Dhu« so na Ura umorili. Isto tam so usmrtili tudi misjonarja in njegovo soprog. Glave svojih žrtev so divjaki nosili na dolgih drogih nataknjene. Tudi one divjake, ki so bili belim naseljencem prijazni so pomorili in jim porezali glave. Divjaki so radi tega sklenili pomoriti vse bele, ker je vrla izdala zakon, da domačini ne smejo več delati na sladkorjevih nasadih v Queensland. Swanson je prosil za takojšnjo pomoč, ker se je batil, da se bude prelivanje krvi ponovilo.

Književnost.

* Izvršilni red. Ravnokar je društvo »Pravnik« v lastni založbi izdal III. zvezek zbirke zakonov v slovenskem jeziku. V tem zvezku je priobčen izvršilni red dne 27. maja 1896 drž. zak. č. 79 z uvodnim zakonom z dne 27. maja 1896 drž. zak. č. 78 in drugimi zadevnimi zakoni, ukazi in razpisi ter odločbami c. k. najvišjega sodišča. Uredil ga je c. k. sodni tajnik g. Ivan Kavčnik. Mimo te vsebine obsegata tudi natančno kazalo in terminologijo, prirejeno porazumno s c. k. ministrskim tajnikom g. dr. Jankom Babnikom in urednikom drž. zakonika g. dr. Franom Vidicem. Prav zaradi tega, ker to delo obsegata vse naše izvršilno pravo tvoreče zakone in pred pise in, kar je posebno važno, judikaturo najvišjega sodišča, bode isto neobhodno potrebljeno vsem praktično delujočim juristom, pisarniškim uradnikom in izvrševalnim organom ter jo toplo priporočamo. Knjiga, ki so jo prav lično natisnili J. Blasnikovi nasledniki, vezal pa jako ukusno knjigove Iv. Bonač v Ljubljani, stane 6 K ter se naroča pri odboru društva »Pravnik« na roke g. dr. Danila Majaron-a, odvetnika v Ljubljani. Kupnino pa vsak lahko plačuje tudi v mesičnih obrokih po 2 K, izvrševalni organi pa po 1 K, začenši s 1. septembrom 1902.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 9. avgusta. Allgemeine Correspondenz je pred nekaj dnevi priobčila poročilo, da je bila te dni, ko se je mudil rumunski kralj pri našem cesarju v Ischlju, dogovorjena avstrijsko-rumunska vojna konvencija, naperjena proti Rusiji. Veleoficijalni Fremdenblatt je to vest odločno dementiral. Sedaj se je zopet oglasila »Allg. Corr.« in z ozirom na »Fremdenblattovo« izjavo vzdržuje svojo vest.

Dunaj 9. avgusta. Opaža se mnogo, da tukajšnji vojaški list pripisuje veliko važnost dejству, da gradi Švicarsko ob avstrijski meji utrdbe. Švicarska vlada pojasnjuje, da se grade utrdbe le za vajo vojaštvva, a temu se tukaj nič prav ne veruje.

Rim 9. avgusta. Bivši transvaalski minister zunanjih del, dr. Reitz, se je tu izrekel, da Burov niso premagali Angleži, nego da sta jih premagala laktota in beda. Buri niso zadovoljni z mirom in se tudi nečejo podvreči Angležem, marveč se izseljujejo v Madagaskar.

Petrograd 9. avgusta. Cesar Viljem je zopet odpotoval v Nemčijo. V Revalu sta imela ruski minister zunanjih del, grof Lamsdorff, in nemški kancelar grof Bülow dolgo konference.

Bruselj 9. avgusta. Burski general Luka Mayer je sinoči tu umrl. Vest, da se hoče Krüger vrniti v Južno Afriko, je popolnoma nerensnica.

Listnica uredništva.

Gosp. A. B. I. v D.: Prosimo za dotedno poročilo — čim prej, tem bolje!

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 8. avgusta 1902.

Skupni državni dolg v notah	101 90

<tbl_r

MATTONI GIESSHÜBLER

naravna alkoholna kislina

najboljša zdravilna in osvežujoča piščača, ki se je vedno dobro obnesla pri želodčnih in črvenih boleznih, pri boleznih ledic in mehurja, in jo priporočajo najodličnejši zdravniki kot bistveno podpiralno sredstvo pri Karlovovarskih in drugih kopalih zdravljenjih, kakor tudi po rabi teh topic in za nadaljnjo zdravljenje.

Dr. Ivan Javčar
odvetnik v Ljubljani
♦♦ v sprejme ♦♦
koncipijenta.

Ravnokar je izšla knjižica
„Cerkvene pristojbine“
— štolnina —
za Štajersko, Koroško in Kranjsko.

II. natis. Cena 12 kr. (24 h)

Založil in prodaja Rok Drobenc v Ljubljani, Florijanske ulice št. 33. Dobiva se tudi v L. Schwentner-jevi knjigarni v Ljubljani. (1855-3)

NB. Pošilja se samo proti predplačili ali povzetju. Po povzetju se manj kakor 5 izvodov ne razpošilja.

Danes, dne 9. avgusta zvečer, in v nedeljo, dne 10. avgusta zjutraj, popoludne in zvečer
v Švicariji

velik koncert

slovenske narodne kapele Torna Toni iz Velike Kaniže, broječe 10 mož. Ista je bila angažovana na Dunaju, na Nizozemskem, in Prusiji, na Viertenberškem in Saksonskem in je koncertovala pred Vis. grofino pl. Lonyay in pred princem Emanuelom Orleanskim. Za četek ob 8. uri. Vstop prost.

K mnogobrojnemu obisku vabi najul judneje

Torna Toni, kapelnik.

Veliki krah!

New-York in London nista prizanašala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrne prisljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu platu delavnih moči. Pooblaščeni sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledede predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6'60 in sicer:

- 6 komadov najfinnejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrni vilič iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktoria čaše za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sijalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6'60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6'60. Američansko patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garanjuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na

nikakšni sleparji

zavejujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadružka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to

krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v (211-27)

A. HIRSCHBERG-a

Eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19/M. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošije.

Clatlinski pratek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izvleček iz pojavnih pisem.

Bil sem s pošiljatvijo krasne garniture jako zadovoljen.

Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu kako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamile Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Stanovanje

v III. nadstropju s 3 sobami, kuhinjo in prikljunkami se s 1. novembrom odda.

Več se izve v Židovskih ulicah št. 1, I. nadstropje. (1901-1)

Mlad trgovski pomočnik

z dežele, z dobrimi spričevali, se sprejme v trgovino z mešanim blagom pri Franc Gschella-tu v Radečah na Dolenskem. (1852-1)

Ponudbe naravnost na firmo.

Fotografični aparat

dobro ohranjen z vso pripravo, ki je pred enim letom veljal 220 K, je sedaj dobiti za tako nizko ceno.

Kje? pove upravnost „Slov. Naroda“.

Opr. št. firm. 251. Firm. p. t. I. 15. Izbrisalala se je v tusodnem registeru za firme posameznih trgovcev:

Ljubljana: Johann Fabian, Colonial-Specerei- und Farbwarenhandlung, vsled prodaje trgovine.

C. kr. deželno sodišče.

Ljubljana, 5. avgusta 1902. (1887)

Pri podiranju starega gimnazijskega poslopja prodaja se različna

stavbena tvarina

kakor: (1900-1)

zidarska in strešna opeka, opeka za tlak, kamenje in kamenitne plošče, lesovje iz podstrešja, okna, vrata i. t. d.

Prodaja se na licu mesta.

Poziv!

Kdor ve za stanovanje Alojzije Princ, ali mu je sicer kaj znanega, naj blagovoli naznaniti podpisemu.

Ivan Novšak
v Ljubljani (1903)

Sv. Petra cesta hiš. štev. 17.

Izšla je brošura:

Obstrukcija v deželnem zboru

ter se dobiva

v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani. Cena 20 vin., po pošti 24 vin., 100 komadov 10 kron.

Fotografični atelijé L. Krema.

Solidna in cena izdelava slik vsake velikosti.

Izložba: na Sv. Petra cesti, v Prešernovih ulicah in v „Zvezdi“.

Največja zaloga navadnih do najfinnejših

otroških vozičkov

In navadne do najfinnejše

žime.

M. Pakić

Ljubljana.

Neznanim naročnikom se pošilja s povzetjem.

Josip Reich
likanje sukna, barvarijski in kemična spiralnica na par

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna. — Gene nizake.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice štev. 4.

Velika zaloga obuval

Instanga izdelka za dame, gospode in otroke

je vedno na Izberu.

Vsakršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse more se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzpostavi.

Absolviran pravnik

želi vstopiti pod ugodnimi pogoji v notarsko pisarno kot notarski kandidat.

Ponudbe naj se pošiljajo na upravnštvo „Slov. Naroda“. (1902)

Nova rast las!

Nobene pleše več!

Občudovalna vredno kozmetično sredstvo, katero možu, ženi in otroku podeti krasne lase. — Zabranjuje izpadanje las, odstranjuje prhaje, in napravi vsake lase težke, dolge in svilnate mehke. Prezgodaj osivelci lasje zadobe brez barvanja zopet svojo naravno barvo.

Pod imenom „Lovaerin“ znašli so v Ameriki kozmetikum, ki je povsem ratlinski produkt in za najnejnejšo kožo popolnoma neškodljiv. — Nikakega vzroka ni, zakaj bi Vi ali Vaši otroci imeli slabe in redke lase. Zdravi lasje varujejo po leti in po zimi in brez zdrave rasti las so otroci in odraščeni vedno podvrženi prehlajenju. Bolesen materina ali otrokova ugnobi dostikrat korenine las, in narava potrebuje leta, da nadomesti ta nedostatek. Kdo bi mogel torej dvomiti o lastnostih tega čudovitega sredstva pri tisočih potrdilih, katera imamo od oseb, katerih verjetnost je vzdvišena nad vse dvome.

V nekem pozornost vzbujajočem članku v „Medicinisch-chirurgisches Centralblatt“ v Dunaj. št. 52 od 27. decembra 1901 poroča, naštevajoč konkretno slučaj, znani dunajski zdravnik dr. med. A. Kulszycki o svojih poskusih in sijajnih uspehih, ki jih je dosegel z „Lovaerinem“. Iz teh zanimivih podatkov se ne ovrogljivo jasnostjo razvidi, da imajo v „Lovaerinem“ zelo znamenito in zanesljivo sredstvo proti plesi, izpadanju las in prhajem.

Sedaj ni nobenega opravičila za luskino izpadanje las ali plešo, kakor kaže jasno gorenja slika.

Nekaj zdravniških sodb:

Vaš „Lovaerin“ je tukaj v šestih slučajih Seborrhoe (prhaje) z Effluvium (izpadanje las) izvrstno služil in jaz ne bom zamudil, isteg v pripravnih slučajih zopet uporabljam. Na vsak način Vas prosim, da mi posljete še 3 steklenice „Lovaerina“. Med dr. Ladislavom Vornckim, Lvov. — Od Vas mi poslanim „Lovaerinem“ sem v štirih slučajih prezgodnjede pleše, oziroma bolchevagega izpadanja las dosegel celo prijetno izboljšanje in bom istega v svoji praksi vedno rad uporabila. Med dr. Josip Karos, Budimpešta. — Po Vašem priporočilu sem „Lovaerinem“ večkrat uporabljil in lahko resnici na ljubo potrdim, da mi je isti proti tvoritvi lusk in v sorodnih slučajih jako dobro služil, radi česar ga bom se nadalje priporočal. Med dr. Ludvikom Garnerom, Lebenu (Ogrsko). — Z „Lovaerinem“ sem dosedaj zelo zadovoljen. To je prvikrat, da zadobivam zaupanje v kako srečastvo zoper izpadanje las. Sam na sebi sem opazoval antisborrhoični učinek in sem zapazil, da poganjajo na poprej golih mestih majhnje lasje. Jaz ga bom protežal tudi v svoji domovini. Med dr. Kazimiro Schanmet, Lvov. — Ako se uspehi ne izpremeni, sem z „Lovaerinem“ zelo zadovoljen. Očisti kožo milo in krepko in pri tem se opaža tudi pomognena rast las. Prvi učink sem opazoval sam na sebi in sem bil zelo vesel eklatantnega uspeha. Med. dr. Franc Ernst, Tomaj, Ogrsko. — Vaši želji rad ustrezem in potrjujem, da mi je „Lovaerin“ v slučajih Seborrhoe (tvoritev prhaje) izvrstno služil, posebno pri začetku izpadanja las. Med. dr. Julius Korn, Klausenburg (Sedmograško).

Medtem, ko je „Lovaerin“ namenjen, da zabranjuje pri starejših osebah prhaje, izpadanje las in plešo, je važno za vsako mater, da ve, da se nahaja kozmetično sredstvo, katero pripravi nujnim malim ljubljencem dnevi.

Cena veliki steklenici „Lovaerina“, ki zadostuje za več mesecov, 5 K, 3 steklenice 12 K, 6 steklenic 20 K. Pošilja se proti poštnemu pošetu ali takojšnji upošljavitvi denarja po avstrijskem skladisču. M. Feith, Dunaj VII., Mariahilferstrasse Nr. 38. (1809-2)

V Ljubljani ima v zalogi A. Kane, drugega.

Mlad trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali, nemškega in slovenskega jezika zmožen, želi službo premeniti, najraje v kako mesto.

Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati na upravnštvo „Slov. Naroda“. (1887-3)

Dobro ohraneno (1880-2)

kolo
se proda za nizko ceno 90 K.
Naslov pove upravnštvo „Slov. Nar.“.

Usnjarski pomočnik

se sprejme takoj pri Matevžu Završnik-u usnjarskem mojstru v Cerknici pri Rakeku.

Izurjena
prodajalka in blagajničarica
z dobrimi spričevali, želi svojo se danjo službo premeniti. (1848-3)

Naslov pove upravnštvo „Slov. Nar.“.

Stanovanja

z 1 in s

Postranski zaslužek

trajen in rastec, ponuja se splošovanim, delojnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante. (1095—14)

Poštna upraviteljica

želi meseca septembra službo premeniti in bi bila rada nastavljena v bližini kake železniške postaje. (1877—1) Več pove upravnštvo »Slov. Nar.«.

Učenec

želi vstopiti v trgovino z mešanim blagom, kjer obstoji obrtna šola. Pojasnilo dà upravnštvo »Slov. Naroda«.

V najem se da
gostilna in prodajalna
s špecerijskim blagom v Prevojah št. 37
pošta Lukovica.
Več se pojze ravnotam pri Gašperju Kotniku. (1743—3)

Samo za 4 vinarje je možno napraviti
krožnik dobre juhe
v 5 minutah iz jihin konzerv, ki se uporabljajo v c. kr. avstr. armadi. — Pošiljatve 130 porcij za 5 K po poštnem povzetju ali nekoliko porcij in navodilo kot vzorec za 40 vin. pošilja franko, če se dotična sveta naprej pošle Jindřich Vojtěch, Králov. Vinohrady št. 583. (1813—4)

V najem se odda
gostilna s prodajalno
ležeča tik cerkev. (1881—2)
Istotako se odda v najem
mlin in žaga.
Kje? pove upravnštvo »Slov. Nar.«.

Vničujte
m u h e
najnevarnejše prenašalke bolezenskih in kužnih tvarin. (415—145)
Najboljše sredstvo je ameriški **Tanglefoot**
ki se dobri v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Hrastove in bukove deščice
za sobna tla (Brettelboden)
garantirano suhe ter najboljše kakovosti
priporoča po najnižjih cenah
J. Čop, tovarna za parkete
v Mostah, pošta Žerovnica (Gorenjsko).
Oskrbi se tudi pokladanje. 1576—0

Laški trg na južni železnici (postaja za brzovlake) 7 ur od Dunaja — Za zdravljenje otvorjeno celo leto. (1879—1)

Sobe, v katerih se da kuriti in restavracija. Najtoplješi vir na Štajerskem (38½° C.). Enako učinkujejo kakor Gastein, Pfäfers v Svici. — Največji komfort. — Električna razsvetljava. — Dva prostora za tennis-igre. — Znatno prenovljeno in izbojšano. — **Ogljikokislitne kopeli.** — Izborna lega za peščene kopeli.

Topliški zdravnik: Med. univ. dr. Rudolf Beck,
ta čas na Duraju I., Haarhof 4

Zdaj se pije samo **termalna voda** iz vrelcev cesarja Franca Jožefa to-

plic. — Najboljša in najcenejša, ba-
kterij prosta, okrepčevalna pijača. — Skladišče za Dunaj in Nižje Avstrijsko pri

M. Willischu, Dunaj, I., Führichgasse 10.
Naravnost pa razposilja oskrbništvo cesarja Franca Jožefa toplic v Laškem trgu.

Toplice cesarja Franca Jožefa

Laški trg na južni železnici (postaja za brzovlake) 7 ur od Dunaja — Za zdravljenje otvorjeno celo leto. (1879—1)

Sobe, v katerih se da kuriti in restavracija. Najtoplješi vir na Štajerskem (38½° C.). Enako učinkujejo kakor Gastein, Pfäfers v Svici. — Največji komfort. — Električna razsvetljava. — Dva prostora za tennis-igre. — Znatno prenovljeno in izbojšano. — **Ogljikokislitne kopeli.** — Izborna lega za peščene kopeli.

Topliški zdravnik: Med. univ. dr. Rudolf Beck,
ta čas na Duraju I., Haarhof 4

Zdaj se pije samo **termalna voda** iz vrelcev cesarja Franca Jožefa to-

plic. — Najboljša in najcenejša, ba-
kterij prosta, okrepčevalna pijača. — Skladišče za Dunaj in Nižje Avstrijsko pri

M. Willischu, Dunaj, I., Führichgasse 10.
Naravnost pa razposilja oskrbništvo cesarja Franca Jožefa toplic v Laškem trgu.

Toplice cesarja Franca Jožefa

Laški trg na južni železnici (postaja za brzovlake) 7 ur od Dunaja — Za zdravljenje otvorjeno celo leto. (1879—1)

Sobe, v katerih se da kuriti in restavracija. Najtoplješi vir na Štajerskem (38½° C.). Enako učinkujejo kakor Gastein, Pfäfers v Svici. — Največji komfort. — Električna razsvetljava. — Dva prostora za tennis-igre. — Znatno prenovljeno in izbojšano. — **Ogljikokislitne kopeli.** — Izborna lega za peščene kopeli.

Topliški zdravnik: Med. univ. dr. Rudolf Beck,
ta čas na Duraju I., Haarhof 4

Zdaj se pije samo **termalna voda** iz vrelcev cesarja Franca Jožefa to-

plic. — Najboljša in najcenejša, ba-
kterij prosta, okrepčevalna pijača. — Skladišče za Dunaj in Nižje Avstrijsko pri

M. Willischu, Dunaj, I., Führichgasse 10.
Naravnost pa razposilja oskrbništvo cesarja Franca Jožefa toplic v Laškem trgu.

Toplice cesarja Franca Jožefa

Laški trg na južni železnici (postaja za brzovlake) 7 ur od Dunaja — Za zdravljenje otvorjeno celo leto. (1879—1)

Sobe, v katerih se da kuriti in restavracija. Najtoplješi vir na Štajerskem (38½° C.). Enako učinkujejo kakor Gastein, Pfäfers v Svici. — Največji komfort. — Električna razsvetljava. — Dva prostora za tennis-igre. — Znatno prenovljeno in izbojšano. — **Ogljikokislitne kopeli.** — Izborna lega za peščene kopeli.

Topliški zdravnik: Med. univ. dr. Rudolf Beck,
ta čas na Duraju I., Haarhof 4

Zdaj se pije samo **termalna voda** iz vrelcev cesarja Franca Jožefa to-

plic. — Najboljša in najcenejša, ba-
kterij prosta, okrepčevalna pijača. — Skladišče za Dunaj in Nižje Avstrijsko pri

M. Willischu, Dunaj, I., Führichgasse 10.
Naravnost pa razposilja oskrbništvo cesarja Franca Jožefa toplic v Laškem trgu.

Toplice cesarja Franca Jožefa

Laški trg na južni železnici (postaja za brzovlake) 7 ur od Dunaja — Za zdravljenje otvorjeno celo leto. (1879—1)

Sobe, v katerih se da kuriti in restavracija. Najtoplješi vir na Štajerskem (38½° C.). Enako učinkujejo kakor Gastein, Pfäfers v Svici. — Največji komfort. — Električna razsvetljava. — Dva prostora za tennis-igre. — Znatno prenovljeno in izbojšano. — **Ogljikokislitne kopeli.** — Izborna lega za peščene kopeli.

Topliški zdravnik: Med. univ. dr. Rudolf Beck,
ta čas na Duraju I., Haarhof 4

Zdaj se pije samo **termalna voda** iz vrelcev cesarja Franca Jožefa to-

plic. — Najboljša in najcenejša, ba-
kterij prosta, okrepčevalna pijača. — Skladišče za Dunaj in Nižje Avstrijsko pri

M. Willischu, Dunaj, I., Führichgasse 10.
Naravnost pa razposilja oskrbništvo cesarja Franca Jožefa toplic v Laškem trgu.

Toplice cesarja Franca Jožefa

Laški trg na južni železnici (postaja za brzovlake) 7 ur od Dunaja — Za zdravljenje otvorjeno celo leto. (1879—1)

Sobe, v katerih se da kuriti in restavracija. Najtoplješi vir na Štajerskem (38½° C.). Enako učinkujejo kakor Gastein, Pfäfers v Svici. — Največji komfort. — Električna razsvetljava. — Dva prostora za tennis-igre. — Znatno prenovljeno in izbojšano. — **Ogljikokislitne kopeli.** — Izborna lega za peščene kopeli.

Topliški zdravnik: Med. univ. dr. Rudolf Beck,
ta čas na Duraju I., Haarhof 4

Zdaj se pije samo **termalna voda** iz vrelcev cesarja Franca Jožefa to-

plic. — Najboljša in najcenejša, ba-
kterij prosta, okrepčevalna pijača. — Skladišče za Dunaj in Nižje Avstrijsko pri

M. Willischu, Dunaj, I., Führichgasse 10.
Naravnost pa razposilja oskrbništvo cesarja Franca Jožefa toplic v Laškem trgu.

Toplice cesarja Franca Jožefa

Laški trg na južni železnici (postaja za brzovlake) 7 ur od Dunaja — Za zdravljenje otvorjeno celo leto. (1879—1)

Sobe, v katerih se da kuriti in restavracija. Najtoplješi vir na Štajerskem (38½° C.). Enako učinkujejo kakor Gastein, Pfäfers v Svici. — Največji komfort. — Električna razsvetljava. — Dva prostora za tennis-igre. — Znatno prenovljeno in izbojšano. — **Ogljikokislitne kopeli.** — Izborna lega za peščene kopeli.

Topliški zdravnik: Med. univ. dr. Rudolf Beck,
ta čas na Duraju I., Haarhof 4

Zdaj se pije samo **termalna voda** iz vrelcev cesarja Franca Jožefa to-

plic. — Najboljša in najcenejša, ba-
kterij prosta, okrepčevalna pijača. — Skladišče za Dunaj in Nižje Avstrijsko pri

M. Willischu, Dunaj, I., Führichgasse 10.
Naravnost pa razposilja oskrbništvo cesarja Franca Jožefa toplic v Laškem trgu.

Toplice cesarja Franca Jožefa

Laški trg na južni železnici (postaja za brzovlake) 7 ur od Dunaja — Za zdravljenje otvorjeno celo leto. (1879—1)

Sobe, v katerih se da kuriti in restavracija. Najtoplješi vir na Štajerskem (38½° C.). Enako učinkujejo kakor Gastein, Pfäfers v Svici. — Največji komfort. — Električna razsvetljava. — Dva prostora za tennis-igre. — Znatno prenovljeno in izbojšano. — **Ogljikokislitne kopeli.** — Izborna lega za peščene kopeli.

Topliški zdravnik: Med. univ. dr. Rudolf Beck,
ta čas na Duraju I., Haarhof 4

Zdaj se pije samo **termalna voda** iz vrelcev cesarja Franca Jožefa to-

plic. — Najboljša in najcenejša, ba-
kterij prosta, okrepčevalna pijača. — Skladišče za Dunaj in Nižje Avstrijsko pri

M. Willischu, Dunaj, I., Führichgasse 10.
Naravnost pa razposilja oskrbništvo cesarja Franca Jožefa toplic v Laškem trgu.

Toplice cesarja Franca Jožefa

Laški trg na južni železnici (postaja za brzovlake) 7 ur od Dunaja — Za zdravljenje otvorjeno celo leto. (1879—1)

Sobe, v katerih se da kuriti in restavracija. Najtoplješi vir na Štajerskem (38½° C.). Enako učinkujejo kakor Gastein, Pfäfers v Svici. — Največji komfort. — Električna razsvetljava. — Dva prostora za tennis-igre. — Znatno prenovljeno in izbojšano. — **Ogljikokislitne kopeli.** — Izborna lega za peščene kopeli.

Topliški zdravnik: Med. univ. dr. Rudolf Beck,
ta čas na Duraju I., Haarhof 4

Zdaj se pije samo **termalna voda** iz vrelcev cesarja Franca Jožefa to-

plic. — Najboljša in najcenejša, ba-
kterij prosta, okrepčevalna pijača. — Skladišče za Dunaj in Nižje Avstrijsko pri

M. Willischu, Dunaj, I., Führichgasse 10.
Naravnost pa razposilja oskrbništvo cesarja Franca Jožefa toplic v Laškem trgu.

Toplice cesarja Franca Jožefa

Laški trg na južni železnici (postaja za brzovlake) 7 ur od Dunaja — Za zdravljenje otvorjeno celo leto. (1879—1)

Sobe, v katerih se da kuriti in restavracija. Najtoplješi vir na Štajerskem (38½° C.). Enako učinkujejo kakor Gastein, Pfäfers v Svici. — Največji komfort. — Električna razsvetljava. — Dva prostora za tennis-igre. — Znatno prenovljeno in izbojšano. — **Ogljikokislitne kopeli.** — Izborna lega za peščene kopeli.

Topliški zdravnik: Med. univ. dr. Rudolf Beck,
ta čas na Duraju I., Haarhof 4

Zdaj se pije samo **termalna voda** iz vrelcev cesarja Franca Jožefa to-

plic. — Najboljša in najcenejša, ba-
kterij prosta, okrepčevalna pijača. — Skladišče za Dunaj in Nižje Avstrijsko pri

M. Willischu, Dunaj, I., Führichgasse 10.
Naravnost pa razposilja oskrbništvo cesarja Franca Jožefa toplic v Laškem trgu.

Toplice cesarja Franca Jožefa

Laški trg na južni železnici (postaja za brzovlake) 7 ur od Dunaja — Za zdravljenje otvorjeno celo leto. (1879—1)

Sobe, v katerih se da kuriti in restavracija. Najtoplješi vir na Štajerskem (38½° C.). Enako učinkujejo kakor Gastein, Pfäfers v Svici. — Največji komfort. — Električna razsvetljava. — Dva prostora za tennis-igre. — Znatno prenovljeno in izbojšano. — **Ogljikokislitne kopeli.** — Izborna lega za peščene kopeli.

Topliški zdravnik: Med. univ. dr. Rudolf Beck,
ta čas na Duraju I., Haarhof 4

Zdaj se pije samo **termalna voda** iz vrelcev cesarja Franca Jožefa to-

Za jetične. Na zdravniškem kongresu je konstatoval prof. pl. Leyden, da je samo v nemški državi okoli 1,200.000 ljudi stalno bolnih za jetiko, izmed katerih jih umrje na leto okoli 180.000 za to grozno bolezni. Jetično bolezen provzročujejo tuberkulozni bacili, kakor se je spoznalo. Te bacile vdihava vse sicer vsak človek, zakleniti jih ne moremo. Ako pa slučajno veliko ljudi, ki take bacile vdihavajo, ne oboli za jetiko, potem nam to dokazuje, da ima človeško telo spremnost, tako vdihane tuberkulozne bacile storiti neškodnimi. Ondi, kjer se sapnik raztegneje v fine vejice — tako imenovane "bronchie" — ki vodijo v pljuča, ležita dve žlezi, tako imenovani "bronchial-ali pljučni žlezi"; k čemu pa ti služiti, so učeni zdravniki precej dolgo tuhtati. Zdaj seveda vemo iz preiskavanej drja Hoffmanna, da ti žlezi napravljati čisto poseben sok", ki uničuje boleznične kali, predno morejo iste priti svoje razdvajajoče opravilo v pljučih. Kjer pa oni žlezi vsled podedovane bolezni, slabosti ali drugega organičnega motenja ne moreta dajati dovolj soka, in kjer so postala pljuča vsled prehlajenja ali prahu ali drugih vplivov občutljiva, tam se morejo vrivati, da se tuberkulozni bacili vseliti in prej ali pozneje izbruhne jetika.

Pametna misel je torej našla, da se morata utrditi in očišči oni bronchialni žlezi, ako se namerava uničiti tuberkulozne bacile.

Tega se je oprijel dr. Hoffmann ter je sam iznašel iz one okrepujoče snovi pljučnih žlez zdravilo zoper pljučne bolezni (kronične katarhe in jetiko), katero je imenoval Glandulén.

Glandulén ni niti strupenega, pa tudi nič kemično izmišljenega, temveč se napravlja iz svežih bronchialnih žlez popolnoma zdravil in pod živilozdravniškim nadzorstvom zaklanih koščunov — narava sama ponuja nam zdravila zoper bolezni, treba jih je le poskrbiti. Bronchialne žleze se pri nizki toploti suši v brezvrščnem prostoru ter stisnejo v tablet. Vsaka tableteta tehta 0,25 g. ter obsegajo 0,05 g razmlinjenih žlez in 0,20 g mlečnega sladkorja, da je stvar bolj okusna.

Ako rabi Glandulén po predpisu, potem povspreme tek, razvedruje moč in debelost se množi, izginja pa mrzica, nočni pot in kašelj — hrakljini izginejo in človek začne okrevati.

Veliko število zdravnikov in zasebnikov je potrdilo velikansko vrednost tega sredstva zoper jetiko. — Kjer niso že druga sredstva pomagala, tam je pomagal Glandulén.

Glandulén se izgotavlja v kemični tovarni dr. Hoffmanna naslednikov v Meerane (Saksosko) ter se dobiva v vseh lekarnah, kakor tudi v zalogi **B. Fragner-ja**, c. kr. dvornega zalagatelja, Praga 203 III, v steklenicah po 100 tablet à 5,50 K, 50 tablet à 3 K. — Natančne brošure o zdravljenju ter poročila bolnikov pošilja na zahtevanje tovarna gratis in franko.

a (362—5)

Prodaja 5 oralov velik vinograd

polovica posajena z amerikansko trto, ki že zdaj rodi 80 veder vina, kako lepa lega v **Libni**, žel. postaja **Videm na stajerskem**, $\frac{1}{4}$ ure od žel. postaje. Hiša za stanovanje, hlev, dve tlačnici, 4 kadi. Cena 4000 gld. Plača se pod jasno ugodnimi pogoji.

(1875—2)

Natančneje pove upravništvo „Slov. Nar.“

Od leta 1868. se

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

Ki je izkušeno na klinikah in od mnogih praktičnih zdravnikov, ne le v Avstro-Ogrski, nego tudi v Nemčiji, Rusiji, balkanskih državah, Švici itd. proti poltnim boleznim, zlasti proti

vsake vrste izpuščanjem

uporablja z najboljšim uspehom. Učink Kotranovega kotranovega mila kot higijeničnega sredstva za odstranjanje luškinje na glavni in v bradi, za čiščenje in desinfekcijo polti je splošno priznan. **Bergerjevo kotranovo milo ima v sebi 40 odstotkov lesnega kotrana** in se razlikuje bistveno od vseh drugih mil, ki se nahajajo v trgovini. Da se pride steprjam v okom, zahtevaš izrecno Bergerjevo kotranovo milo, in pač na zaveti nastinjeno varstveno znakom.

Fri nezadržljivih poltnih bolezni se na mestu kotranovega mila z uspehom uporablja.

Bergerjevo med. kotranovo žveplenje milo.

Kot blažje kotranovo milo za odpravljanje

nesnage s polti,

proti spuščanjem na polti in glavi pri otrocih, kakor tudi kot nenadkrijeno kosmetično milo za umivanje in kopanje za vsakdanjo raba služi.

Bergerjevo glicerinovo-kotranovo milo,

v katerem je 35 odst. glicerina in ki je fino parfumirano. Cena komadu vsake vrste z navodilom o uporabi 35 kr.

Od drugih Bergerjevih medicinsko-kosmetičnih mil zaslužujem, da na nje posebno opozarjam: **Benzoe-milo** za fino polt; **borsakovo milo** za pršile; **karbolsko milo** za uglaševanje polti pri pikah valed koi in kot raskrujuče milo; **Bergerjevo emekirovoglasto milo za umivanje in toletu**; **Bergerjevo milo za netno otročje dobo** (25 kr.).

Bergerjevo Petrolsoft-milo

proti rudečici obrazu, rudečemu nosu, opršju in klenju kože; **milo za pege v obrazu** jako učinkujce; **zvezplomileno milo** proti zakočinom črvom in nečistinom obrazu; **taninsko milo** za potne noge in proti izpadanju las.

Bergerjevo zobna pasta v tubah

najboljše sredstvo za čiščenje zob, š. 1 za normalne zobe, š. 2 za kadilce. Cena 30 kr. Glede vseh drugih Bergerjevih mil sa najde vse potrebno v navodilu o uporabi. Zahtevajte vedno Bergerjevo milo. Pazite na zgorjanje varstveno znakom in na izvir:

Tovarna G. Hell & Comp., Opava. ker je mnogo nečvrdnih imitacij in se celo ime Berger zlorablja.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah: **Milan Leustek, M. Mardetschläger, J. Mayr, G. Plecoli, U. pl. Trnkóczy** in v vseh lekarnah na Kranjskem. (623—13)

Tovarna pečij in raznih prstnih izdelkov

Alojzij Večaj

v Ljubljani, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki Stradon št. 9

priporoča vsem zidarjem in stavbenikom svojo veliko zalogu najmodernejših prešanih ter barvanih prstnih

pečij in najtrpežnejših štedilnih ognjišč

lastnega izdelka, in sicer rujavih, zelenih, modrih, svih, belih, rumenih i. t. d. po najnižjih cenah.

Ceniki brezplačno in poštne prosto. (32)

(32)

Najboljše črnilo svetá.

Kdor boče obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naj kupuje samo

Fernolendt čreveljsko črnilo; za svetla obutala samo

Fernolendt crème za naravno usnje. Dobiva se povsod.

C. kr. priv.

tovarna ustanov. I. 1832 na Dunaju.

Tovarniška zaloga: (1161—13)

Dunaj, I., Schulerstrasse št. 21. Radi mnogih posnemanj brez vrednosti paz na se natančno na moje ime

St. Fernolendt.

Pozor! Kolesarji in hribolazci Pozor!

(1790) predno pijete mrzlo pijačo, izpijte kozarček a (5)

Cvekovega brinovca iz Kamnika!

„Posojilnica v Radovljici“

razpisuje

službo tajnika

z začetno plačo 1400 K, ali po zmožnosti tudi več. Službo bode nastopiti **dne 1. septembra t. l.** Ponudbe s pričevale naj se pošljajo do **dne 21. avgusta t. l.** na dr. J. Vilfana, odvetnika v Radovljici.

(1871—2)

Velika zaloga

(114—61)

Styria-, franco-skih Peugeot-, Stefanie-koles

pristnih Jos. Reithoffer sinov

Pneumatik

katero nudim po isti ceni, kakor tovarna.

Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, verižice, prstane itd. Namizne oprave (Besteck).

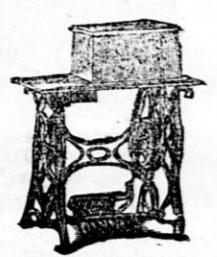
Najboljši šivalni stroji.

Najnižje cene in jamstvo!

Z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec, na Mestnem trgu št. 25, nasproti rotovža.

brezplačno ter posložno

prosto.

Mineralne vode in Mineralni produkti

vse iz najbolj priporočenih vrelcev, ima vedno sveže v zalogi

(1419—8)

Peter Lassnik

Wolfove ulice št. 1.

Govori, poje in se smeje v vseh jezikih.

(1419—8)

Grammophon

je najboljši svetovni govorilni aparat. Sliši se na 300 m daleč. Cena 25, 40, 60, 125 gld. (1329—18)

Tudi na obroke.

Grammophon - Automat

v katerega se vrže 10 vin, je najboljši vir dohodka za gostilne. Cena 120 in 130 gld. (1329—18)

Jako lepo se čuje v daljavo, zlasti na prostem. **Piošče iz trdega gumija** v veliki izberi, tudi slovenske, ki jih je pel c. kr. dvorni operni pevec Fran Naval-Pogačnik, ima zmirom v zalogi

Rudolf Weber, urar Ljubljana, Stari trg 16.

Suchard MILKA

čokolada iz čiste smetane v tablicah in zvitkih.

Smetane jako bogata mlečna čokolada.

Najnovejše iz svetovnoslavne tovarne za čokolado

PH. SUCHARD.

Papir za svalčice brez glicerina in cigarette stročnice

AID Najboljši izdelek sedanjega časa!! premirano z zlato kolo na Dunaju 1902.

Dobiva se v Ljubljani v prodajalnicah specialitet.

Vaso Petričič, Anton Krisper, Mestni trg, Ivan Kordik, Prešernove ulice. 1550-6

K sezoni

trocevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogo brojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče narocbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem (105—32)

Fran Sevcik, puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

4 pari čevljev za samo 2 gld. 50 kr.

se pošljejo le zaradi nakupa velike množine za tako nizko ceno. 1 par moških, 1 par ženskih čevljev, rujavih za vezati, z močnimi zbitimi podplatli, najnovejše oblike; dalje 1 par moških in en par ženskih modnih čevljev z obšivom, elegantni in lahki. Vsi 4 pari za 2 gld. 50 kr. Pri naročilu zadoštuje dolgost. Pošilja se proti poštnemu povzetju.

Zaloga čevljev

Jungwirth

Krakov 21. Poštni predel 29.

Neugajajoče se vzame takoj nazaj.

(1896—1)

motori na veter za zajemanje vode iz globoko ležečih vrelcev za mesta, občine, graščine, tovarne, vrtove, za napeljevanje vode na njive in travnike itd. na vsako višino in daljavo, ki brez vsekih drugih stroškov zajemajo vodo. — Naprava

vodovodov, kopalic, klosetov, vodometrov, samodelnih napajaličit. Proračuni in prospekti gratis in franko.

Anton Presker

krajoč in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16
priporoča svojo veliko zalogu
gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in naihitreje izgotovljajo.

Poštna hranilnica ček štev. 849.086.

Telefon štev. 135.

Mehanik Ivan Škerl

stanuje samo
Opekarska cesta št. 38.
Šivalni stroji po najnižjih cenah. Bicikle in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobre incene. Vnana naročila se točno izvrši.

Ustanovljeno

1842.

Brata Eberl

Prodajalna in komptoar: Mikloščeva cesta št. 6.

Delavnica: Igriske ulice št. 8.

Pleskarstvo mojstra o. kr. drž. in o. kr. priv. Južne Železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Prodaja oljničnih barv, lakov in firnežev na drobno in na debelo.

Velika izbirka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloge šopilcev za pleskarje, slikarje in zidarje, stedilnega maxila za hrastove pode, karbolineje itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovije, najboljše in neprcenljivo sredstvo za likanje sčobil tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu az vse v najnižji stroko spadajoče delo v mestu in na deli kot priznano resno in fino po najnižjih cenah.

MODERCE natančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconji priporoča

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg štev. 17.

Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo, a a a a klobuke za dame. tkana in kratka roba na dabelo in drobno. a a a a

Poštna hranilnica ček štev. 849.086.

Telefon štev. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani,

sprejema in izplačuje hranilne vloge

obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(1882—1) Dr. M. Hudnik, predsednik.

FERSAN-CACAO je železito, redilno in krepilno sredstvo, ki množi kri in jači živce, ter je tako okusno in lahko prebavljivo. Vprašajte svojega zdravnika.

Glavna zaloga za Kranjsko: (1156—13)

Josip Mayr, lekarna „pri zlatem jelenu“ v Ljubljani.

Največje, najhitrejše ter najvarnejše vrste velikanskih parnikov, ki vozijo

v Ameriko.

Hamburg-New York le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno (1228—16)

oblastveno potrjena

agentura Hamburg-Ameriške linje

v Ljubljani, Marijin trg št. 1 nasproti frančiškanski cerkvi.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrstno Portland-cement v vedno jednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkritrujoči dobroti, kakor tudi svoje priznano izvrstno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najsvovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: (921—17)

— Dunaj, I., Maximilianstrasse 9. —

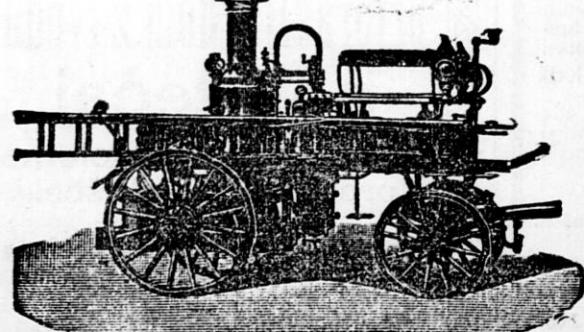
Pozor! Pozor!

Podružnica R. A. Smekal, Zagreb

priporoča od svoje najstarejše in najzmožnejše

tovarna za gasilno orodje

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom sledeče predmete:

jejo tudi na obroke po dogovoru. Naročila franko na vsak kolodvor. (279—14)

Cenike pošiljamo brezplačno in poštnine prosto.

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu

Brizgalnice najnovejše sestave, kakor s patentom proti zmrzlini, s priredo, da brizgalnica na obe strani jemlje in meče vodo; „univerzalko“, prikladno za male občine, ista se nosi ali vozi; parne brizgalnice, vodonosče, sesalke vsake vrste, vozove za polivanje ulic in prevažanje gnojnico itd., cevi iz posebne tkanine najboljše vrste; dalje čelade, pase, sekiričice, leaste ter sploh vse za gasilna društva prikladno orodje, trepožno in lepo izdelano. Motor-vozove in priravnave za acetylén-luč. Dalje kmetijsko orodje vsake vrste — Gasilna društva, občine in poštni kmetovalci-gospodarji plačajo po najnižji ceni.

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne

sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

Mehanik Ivan Škerl

stanuje samo

Opekarska cesta št. 38.

Šivalni stroji po najnižjih cenah. Bicikle in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobre incene. Vnana naročila se točno izvrši.

Zahvala in priporočilo.

Pričrno se zahvaljujem za dosedanji obisk v gostilni „Pri črnem medvedu“ ter se istotako priporočam za cenjeni obisk v svoji novi

restavraciji „Merkur“

v „Katoliškem domu“ (Turjaški trg)

kjer bode izborna postrežba gledé pijač in jedil.

Cene pijač razvidne so iz lepakov.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Rus.

Prostovoljna razprodaja.

Posestvo gosp. Matije Dolničarja v Trbovljah, to je: hiše, mlin, žaga, gospodarska poslopja, njive, travniki in gozdi se bode

dne 19. in 20. avgusta 1902

(1745—2)

od 9. ure dopoludne naprej na lici mesta prostovoljno po kosih prodajalo.

Posestvo leži tik premogokopa v Trbovljah. — Hiše so pripravne za vsako obrt; nekatere njive in travniki pa za stavbišča. — Plačilni pogoji so ugodni.

Št. 9335.

(1886—1)

Razpis.

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu z dveletnim poučevanjem in slovenskim učnim jezikom je izpraznjenih

sedem deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1902/1903, katero se prične dne 4. novembra 1902.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja in so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost imajo taki kmetski sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom, vino- in sadjero pečali.

Učenci z ustanovami dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in pouk v šoli; obleko pa si morajo sami preskrbovati.

V šoli se sprejemajo tudi:

1.) plačujuči učenci, kateri plačujejo po 60 h na dan za hrano in stanovanje in pa 40 K šolnine na leto in

2.) eksternisti, ki zunaj šole stanujejo in plačujejo šolnino.

Lastnorčno pisane slovenske prošnje, ki morajo biti kolekovane s kolekom za 1 K, se imajo

do dne 16. septembra 1902

izročiti vodstvu „Kranjske kmetijske šole“ na Grmu pri Novem mestu.

Prošnjam je priložiti rojstni list, spričevalo dovršene ljudske ali srednje šole, zdravniški potrdilo o čvrstem telesu in trdnem zdravju in župnijsko spričevalo o lepem vedenju.

Vsek učenec se mora podvрči vzprejemnemu izpitu, ki se razteza na slovenski jezik in pripravo računstvo, in od uspeha tega izpita je odvisno, ali se dotičnik v šoli sploh sprejme.

Prošnjam za sprejem proti plačilu je priložiti reverz ali obvezno pismo staršev, oziroma varhu, zaradi vzdržavanja učenca.

Učenci, kateri Grmsko šolo z dobrim uspehom dovrši, imajo pri vojaščini pogojno pravico do le dveletne prezentne službe. Ako namreč svoji vojaški dolžnosti brez graje skozi dve leti zadostijo ter dokažejo, da se bodo po izstopu od prezentne službe na lastnem ali pa na svojih staršev gospodarstvu kmetijstvu posvetili, zamorejo na podlagi odredbe vis. e. kr. vojniškega ministrstva z dne 22. julija 1895, št. 4643, proti koncu drugega leta za odprt tretjega leta prositi.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

dne 2. avgusta 1902.

Založena 1847.

Založena 1847.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

v Ljubljani

Zaloge in pisarna:

Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji:

Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

